ԹԻՒ 7719 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1911 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

27 Septembre 1911 N. 7719

نومرو ۷۷۱۹ ۱٤ ایلول ۱۳۲۷ چارشنبه

ԱՐԵՒԵԼՔ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1883ԻՆ FONDÉ EN 1883 تاریخ تأسیسی ۱۸۸۳ پازا رایرتسندن ماعدا هر کون نشراولنور .

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՕՅԱՋԻԱՆ - ԳԱԼԱԹԻԱ

آره‌ولك
یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیاز ومدیری قره‌کین بویاجیان
درسعادت — غلطه
ابونه فیأتلری پوسته اجرتیله برابر ولایاتك
ایچون سنه‌لکی ۱۰۰ آلتی آیلغی ٥٤ غروشدر .

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

		Տարեկան	Վեցամս.
Գուսանները	Համար	100	54
Արտասահման	»	35	20 ֆր.

نسخه‌سی ۱۰ پاره 10 ՓԱՐԱ

آره‌ولك
AREVELK

Journal arménien
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
K. BOYADJIAN
CONSTANTINOPLE-GALATA

فقدان اطراد

مملکتمزك هر طرفنده بلا فاصله دیه‌جك بردرجه‌ده وقوعبولمقده اولان کرك کوچوك وکرك بیوك‌وقایع، وشکایاتی علی‌الدوام، جهالته، انتظامسزلغه ، برطاقم مأمورلرك وظیفه‌لرینه حقیله آشنا اولمادقلرینه عطف ایتمکده هیچ تردد کوسترمه‌یز .

طبیعی شو شکایات واعتراضات مشروعه‌مزك عکسنی ادعا ایده‌جك برکیمسه تصور ایتمك امکان خارجنده قالیر .

بوکون مملکت عثمانیه‌ده اساسلی برتکامل ، جدی برانقلاب فکری وجوده کتیرمك نه ایله قابل اوله‌بیلیر ؟ ایشته وطنك استقبالی ومظهر تجدد ورفاهت اولمسی ایله شدیداً علاقه‌دار اولان شو سؤاله جواباً ؛ امراض اجتماعیه‌مزك اك باشلیجه‌لرندن اولان انتظامسزلغی، فقدان اطرادی، معارفك انتشاری خصوصنده وسائطك غیرکافی اولمسنی، والحاصل اتحاد عناصری تأمین ایده‌مه‌مك جهتلرینی بلا تردد درمیان ایدر ایسه‌ك مطبوعات عثمانیه‌نك شو صوك زمانلرده ، برآز یوقاریده سویله‌دیکمز امراض مهمهٔ اجتماعیه‌مز خصوصنده یوکسلتدیکی آوازهٔ شکایته اشتراك ایتمش اولورز .

عثمانیلره حال حاضرده لوازم مبرمهٔ سائره‌دن اك زیاده اقتضا ایدن شیٔ بتون امور مهمه‌مزده اطرادك بولنمسی اولدیغی آشکاردر . چونکه بنای تجددك اك متین ومحکم اساسی بوجهت اولوب مسائل سائره ایکنجی درجه‌ده قالیر .

بالخاصه ، مکتبلریمزده مطرداً برتدریسات حصوله کتیره‌رك ، اثنای امتحانده دخی عموم مکاتبده‌عینی سویهٔ ترقیه‌یی محافظه‌یه‌غیرت ایتملی‌در.

کچنلرده مطبوعات عثمانیه‌نك کمال تأسف وتلهفله درج ایتمش اولدیغی کوچوك برمسابقه امتحاننك توصیفی قارشیسنده، ینه افکار عمومیه بومملکتك آتیٔ ترقیسی خصوصنده بدبین اولدی، انکسار امله اوغرادی، برچوق غزته‌لرك باش مقاله‌لرینه موضوع بحث اولمق درجه‌سنده حائز اهمیت اولان مسئلهٔ مذکوره ، برای مسابقه عسکری کتبلرندن برینه مراجعت ایتمش اولان قرق‌دن بری اثنای امتحانده ویریلان سؤالاره ویروب کسب موفقیت ایتمش اولمسی ایدی.

اده نظر اعتباره آلنه‌جق چوق مهم بر اردر .

بعث ایتمش اولان طلبه طبیعی مکاتب مختلفه‌ده اکمال تحصیل ایتمش، سلك عسکری‌یه داخل اولمق اوزره مذکور عسکری مکتبینك مسابقه‌سنه اشتراك ایتمکه لزوم کورمشلردر ،

نتیجهٔ مسابقه‌یی پیش تأمله آلمه‌جق اولورایسه‌ك، مملکت عثمانیه‌ده مکتبلرك نه اسماً نه‌ده‌جسماً موجودیتنه ایناتمامق لازمکلیر ، معارفك حقیقه موجود اولمادیغنی تسلیم واعتراف ایتمکله برابر مکتبلرك هیچ‌دکل ایسه اسماً موجود اولمادیغنه، ویاخودعثمانیلرك بودرجه‌استعدادسز اولدقلرینه وعلم وعرفانك تعمیم وتقدیرینه جهد وغیرت ایتمه‌دکلرینه اینانامایز.بالعکس بعدالانقلاب غوائل مهمه‌مزك اك بیوکنی بوجهت تشکیل ایدوب هم مطبوعات هم‌ده افکارعمومیه وعلی‌الخصوص هر ایوین بومسئلهٔ مهمه‌یی متصل تکرار ایتدی واتمکده‌در. وبوملت شانی ایله متناسب برسویهٔ ترقیه‌یه وفکریه‌یه مظهر اولمادجه بلا فاصله « معارفدن محرومز ! » آوازهٔ شکایتنی هرمومیله ایله رفع ایتمکدن کری طورمیه‌جقدر .

روح مسئله‌یه عودت ایده‌رك مسابقه‌یه داخل اولان طلبه‌نك کافه‌سی ویاخود قسم اعظمی نه ایچون ؟ موفق اولامادیغنی تدقیق ایده‌لم :

مقاله‌مزده بحث ایتمك ایسته‌دیکز اطرادسزلق، بومسابقه‌ملابسه‌سیله بردفعه دها اورته‌یه‌چیقیور، ومتعدد عثمانلی کنجلرینك استقبالنی محو ایده‌رك نتائج الیمه وجوده کتیریور .

اکر امتحانلرده مکاتبك درجه‌لرینه مخصوص عمومی براطراد موجود بولنسه ، واوکا کوره تنظیم اسئله ایدلمش اولسه ایدی، مطلقا مسابقه‌یه مدخول بولنانلرك هیچ دکل ایسه برقسمینك موفق اولمه‌سی امکان خارجنده قالمازدی ، بو اطرادسزلقدن ماعدا محیط بیله شاکردان اوزرینه زیاده‌سیله تأثیر نفوذ ایده‌بیلیرخصوصیله بعض مفتشلرك اثنای امتحانده کسب ایتمش اولدقلری درشت وعبوس برچهره ذاتاً خاجان ووسوسه‌ده بولنان طلبه‌یی برقات‌دهاقورقوتوب، فکرینی تارومار ایده‌بیلیر .

بوکا مثال اولمق اوزره ، بوندن ایچه وقت مقدم بوراجه حذاقت ومهارتی ایله شهرتشعار اولان دوقتور استپان پاشا استکمال فن ایچون پاریسه اعزام قلندیغنده ، کوچوك برامتحان کچیرمك لازمکلیر، وعمومی الیه برای امتحان مفتشلرك اوطه‌سی پیشکاهنده رعشهٔ خوف ایله ایچه بکله‌دکدن‌صکره ، امتحانه‌کیرو کندینی، هیچ کورمه‌مش واستیناس ایتمه‌مش اولدیغی کیمسه‌لر قارشیسنده بولنجه برخلجانه دوچار اولوب صوریلان سؤاللره ... هیچ برجواب ویره‌میه‌رك دمبسته طپشاری‌یه چیقار.

شوسوزلری سویله‌مکله امتحانلرك صیق اولمامسی طرفداری دکلز ، یالکز بویله عمومی مسابقه‌لر ایچون معارف نظارتی طرفندن منتخب برهیئت دائمه تعیین اولنمی وبوهیئت اعضاسی میاننده ، مکاتب عمومیه وخصوصیه اداره‌لرندن ذوات دخی بولنمایدرکه مراجعت ایدنلرده اطمئنان قلب ایله امتحانه کیروب اوکا کوره ابراز لیاقت ایتسونلر.

ایشته پك مهم اولان بوقبیل مسائلده دکل، بتون امور خاجیه وداخلیه‌مزده دائماً ثباتکار براطراد ایله حرکت ایتمش اولسه‌ق تکمیل مشکلات وصعوبتلرمز پك سهولتله فیصلپذیر اوله‌جغی آزادهٔ اشتباهدر .

آ. قسطانیان

فقدان اطراد

مملکتمزك هر طرفنده بلا فاصله دیه‌جك بردرجه‌ده وقوعبولمقده اولان کرك کوچوك وکرك بیوك‌وقایع، وشکایاتی علی‌الدوام، جهالته، انتظامسزلغه ، برطاقم مأمورلرك وظیفه‌لرینه حقیله آشنا اولمادقلرینه عطف ایتمکده هیچ تردد کوسترمه‌یز .

طبیعی شو شکایات واعتراضات مشروعه‌مزك عکسنی ادعا ایده‌جك برکیمسه تصور ایتمك امکان خارجنده قالیر .

بوکون مملکت عثمانیه‌ده اساسلی برتکامل ، جدی برانقلاب فکری وجوده کتیرمك نه ایله قابل اوله‌بیلیر ؟ ایشته وطنك استقبالی ومظهر تجدد ورفاهت اولمسی ایله شدیداً علاقه‌دار اولان شو سؤاله جواباً ؛ امراض اجتماعیه‌مزك اك باشلیجه‌لرندن اولان انتظامسزلغی، فقدان اطرادی، معارفك انتشاری خصوصنده وسائطك غیرکافی اولمسنی، والحاصل اتحاد عناصری تأمین ایده‌مه‌مك جهتلرینی بلا تردد درمیان ایدر ایسه‌ك مطبوعات عثمانیه‌نك شو صوك زمانلرده ، برآز یوقاریده سویله‌دیکمز امراض مهمهٔ اجتماعیه‌مز خصوصنده یوکسلتدیکی آوازهٔ شکایته اشتراك ایتمش اولورز .

عثمانیلره حال حاضرده لوازم مبرمهٔ سائره‌دن اك زیاده اقتضا ایدن شیٔ بتون امور مهمه‌مزده اطرادك بولنمسی اولدیغنی آشکاردر . چونکه بنای تجددك اك متین ومحکم اساسی بوجهت اولوب مسائل سائره ایکنجی درجه‌ده قالیر .

بالخاصه ، مکتبلریمزده مطرداً برتدریسات حصوله کتیره‌رك ، اثنای امتحانده دخی عموم مکاتبده‌عینی سویهٔ ترقیه‌یی محافظه‌یه‌غیرت ایتملی‌در.

کچنلرده مطبوعات عثمانیه‌نك کمال تأسف وتلهفله درج ایتمش اولدیغی کوچوك برمسابقه امتحاننك توصیفی قارشیسنده، ینه افکار عمومیه بومملکتك آتیٔ ترقیسی خصوصنده بدبین اولدی، انکسار امله اوغرادی، برچوق غزته‌لرك باش مقاله‌لرینه موضوع بحث اولمق درجه‌سنده حائز اهمیت اولان مسئلهٔ مذکوره ، برای مسابقه عسکری کتبلرندن برینه مراجعت ایتمش اولان قرق‌دن بری اثنای امتحانده ویریلان سؤالاره ویروب کسب موفقیت ایتمش اولمسی ایدی.

اده نظر اعتباره آلنه‌جق چوق مهم بر اردر .

بعث ایتمش اولان طلبه طبیعی مکاتب مختلفه‌ده اکمال تحصیل ایتمش، سلك عسکری‌یه داخل اولمق اوزره مذکور عسکری مکتبینك مسابقه‌سنه اشتراك ایتمکه لزوم کورمشلردر ،

نتیجهٔ مسابقه‌یی پیش تأمله آلمه‌جق اولورایسه‌ك، مملکت عثمانیه‌ده مکتبلرك نه اسماً نه‌ده‌جسماً موجودیتنه ایناتمامق لازمکلیر ، معارفك حقیقه موجود اولمادیغنی تسلیم واعتراف ایتمکله برابر مکتبلرك هیچ‌دکل ایسه اسماً موجود اولمادیغنه، ویاخودعثمانیلرك بودرجه‌استعدادسز اولدقلرینه وعلم وعرفانك تعمیم وتقدیرینه جهد وغیرت ایتمه‌دکلرینه اینانامایز.بالعکس بعدالانقلاب غوائل مهمه‌مزك اك بیوکنی بوجهت تشکیل ایدوب هم مطبوعات هم‌ده افکارعمومیه وعلی‌الخصوص هر ایوین بومسئلهٔ مهمه‌یی متصل تکرار ایتدی واتمکده‌در. وبوملت شانی ایله متناسب برسویهٔ ترقیه‌یه وفکریه‌یه مظهر اولمادجه بلا فاصله « معارفدن محرومز ! » آوازهٔ شکایتنی هرمومیله ایله رفع ایتمکدن کری طورمیه‌جقدر .

روح مسئله‌یه عودت ایده‌رك مسابقه‌یه داخل اولان طلبه‌نك کافه‌سی ویاخود قسم اعظمی نه ایچون ؟ موفق اولامادیغنی تدقیق ایده‌لم :

مقاله‌مزده بحث ایتمك ایسته‌دیکز اطرادسزلق، بومسابقه‌ملابسه‌سیله بردفعه دها اورته‌یه‌چیقیور، ومتعدد عثمانلی کنجلرینك استقبالنی محو ایده‌رك نتائج الیمه وجوده کتیریور .

اکر امتحانلرده مکاتبك درجه‌لرینه مخصوص عمومی براطراد موجود بولنسه ، واوکا کوره تنظیم اسئله ایدلمش اولسه ایدی، مطلقا مسابقه‌یه مدخول بولنانلرك هیچ دکل ایسه برقسمینك موفق اولمه‌سی امکان خارجنده قالمازدی ، بو اطرادسزلقدن ماعدا محیط بیله شاکردان اوزرینه زیاده‌سیله تأثیر نفوذ ایده‌بیلیرخصوصیله بعض مفتشلرك اثنای امتحانده کسب ایتمش اولدقلری درشت وعبوس برچهره ذاتاً خاجان ووسوسه‌ده بولنان طلبه‌یی برقات‌دهاقورقوتوب، فکرینی تارومار ایده‌بیلیر .

بوکا مثال اولمق اوزره ، بوندن ایچه وقت مقدم بوراجه حذاقت ومهارتی ایله شهرتشعار اولان دوقتور استپان پاشا استکمال فن ایچون پاریسه اعزام قلندیغنده ، کوچوك برامتحان کچیرمك لازمکلیر، وعمومی الیه برای امتحان مفتشلرك اوطه‌سی پیشکاهنده رعشهٔ خوف ایله ایچه بکله‌دکدن‌صکره ، امتحانه‌کیرو کندینی، هیچ کورمه‌مش واستیناس ایتمه‌مش اولدیغی کیمسه‌لر قارشیسنده بولنجه برخلجانه دوچار اولوب صوریلان سؤاللره ... هیچ برجواب ویره‌میه‌رك دمبسته طپشاری‌یه چیقار.

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՏՐԻՊՈԼԻՍ

(«Թան»ի 24 Սեպտ.ի խմբագրականը)

Մարդ կը թուի թէ Իտալիա նախաձեռնութեան մը կը պատրաստուի դէպի Տրիպոլիս։ Ինչ կերպ պիտի ըլլայ այս նախաձեռնութիւնը դիւանագիտական թէ զինուորական։ Դժուար է ասիկա հասկնալ։

Եթէ խնդիրը բանակցութեան մը վրայ է, հաւանական չէ որ ատիկա սկսի Իտալիոյ նոր դեսպան Պ. Կառոնի իր պաշտօնին գլուխը չանցած։ Պ. Կառոնի իր հաստատագրեալ օրը որոշած է Հոկտեմբեր 5ին։ Այսուհանդերձ Իտալական կառավարութիւնը այժմէն զինուորական պատրաստութիւններ կը տեսնէ։ Մարիսնօ թերթը նորէկ կը ծանուցանէ թէ առաջին նաւաբաժինը Նոբոլիէն ճամբայ ելլելու վրայ է։ Կ'ասէ նաև որ զօրաբաժին մը Սիկիլիայէն ճամբայ պիտի ելլէ Սեպտեմբեր 26ին երկրորդ նաւաբաժինի մը հետ։ Թրիպունա թերթը կը հաստատէ «կարեւոր պատրաստութիւններու գոյութիւնը որոնց տեսակ տուած է Տրիպոլիսի խնդիրը», բայց ասոր մէջ կը տեսնէ «խոհեմութեան պարզ միջոցներ»։ Իսկական խոհեմութիւնը հոս դժուար է երեւակայել։ Ուստի պէտք է երեւակայել որ խնդիրը նախաձեռնութեան մը վրայ է և ոչ թէ պաշտպանողական ալարքի մը վրայ։ Ուստի առանց բան մը հաստատել կարելի ըլլալու, պէտք է ենթադրել թէ քիչ տաեն պիտի տեսնենք Իտալիան որ ան կամ այն ձեւի տակ պիտի իրագործէ այն «մասնաւոր շահերը» որոնք երկար տաեն է վեր կը պահանջէ Տրիպոլիսի մէջ։

Իտալիոյ վարչական տրգտումները Հիւսիսային Աֆրիկէի մէջ հեռաւոր թուականներէ է վեր գոյութիւն ունի։ 1838էն է վեր, երբ տակաւին Իտալիա գոյութիւն չունէր, Մացցինի կ'ըսէր՝ «Աֆրիկէի հիւսիսային կողմը Իտալիոյ կը պատկանի»։ Պիզմարք քանքարութիւնը տարի եաքը, մեծ հսրենասէրին տեսակն տիրական գաղափարը կը գգուէր երբ իրեն կը գրէր. «Իտալիա և Ֆրանսա չեն կրնար Միջերկրականի մէջ համաձայնիլ իրենց շահերուն մասին։ Այդ ծովը մառանգութիւն մըն է որ անկարելի է բաժնել ազգականներու միջեւ։ Միջերկրականի տիրապետութիւնը անհերքելի կերպով կը պատկանի Իտալիոյ... Միջերկրականի տիրապետութիւնը Իտալիոյ մշտական մտածումը պէտք է ըլլայ, նախարարներու նպատակակէտը, Ֆլորանսի գահլիճին հիմնական մտածումը։ Քանի մը տարի եաքը Ֆրէկոզո աղմկայոյզ գրքի մէջ կը դրէր. «Եգիպտոս, Տրիպոլիս, Թունուզ և Աժէրիա Իտալիոյ բնական գաղութներն են։

Անգլիա Եգիպտոսի տէր, Ֆրանսա Աժէրիայի և Թունուզի տէր դառնալով, Իտալիոյ յոյսերը պիտի կեդրոնանային Տրիպոլիսի վրայ։ Բայց ի՞նչ է որ տասը տարի առաջ բարեկամական բանակցութիւն մը մեր դրացիներուն ապահովեց Ֆրանսայի հաւանութիւնը այս մասին։ 1901ին Պ. Փրինէթի, որ այն տաեն Իտալիոյ արտաքին գործերու նախարար էր, կը յայտարարէր թէ «իր գիտցածին համեմատ Ֆրանսա գիտաւորութիւն չունէր Տրիպոլիսի սահմանակից վիլայէթին ապագին անցնելու»։ Նոյն տարին, Ռէնովալի դուքսին Թուլոնի մէջ ըրած այցելութենէն եաքը Պ Տէլքասէ գոհունակութիւն կը յայտնէր «Այն երկու ազգերու բարեկամական ոչ երկդիմի յարաբերութենէն համար որոնք ծագումով ու պատմութեամբ իրարու բարեկամէ՛ն է՛ ըլլան, որոնց հարազատ ձգտումները ոչ մէկ տեղ իրարու կը բաղխին և որոնք հաւասար չահ մը ունին իրենց միացեալ բարգաւաճումին»։ Այս յայտարարութիւնները կը պարունակէին 1900 դեկտեմբերի համաձայնութեան մասին զգացուած գոհունակութիւնը։ Այդ համաձայնութիւնը աւելի որոշ ձեւ մը առաւ 1902 նոյեմբեր 1ին, որով կը ճանչցուէր Ֆրանսայի մասնաւոր շահերը Մառաքի մէջ, և Իտալիոյ մասնաւոր շահերը Տրիպոլիսի մէջ։

Մեր իտալացի բարեկամները արդեօք խորհեցան թէ Ֆրանսայի կողմէ մարքեան շահերու իրագործման ժամը հնչած ըլլալով, իրենց համար ալ ժամը հնչած եր Տրիպոլիսի մասին իրագործելու իրենց ծրագիրը թէ այդ երկու իրողութիւններուն միջեւ զարդ զուգադիպութիւն մը պէտք է տեսնել։ Արդեօք այս ծանուցուած շարժումը պէտք է բացատրել այն բուռն դժգոհութեամբ որ լսուած եկաւ Իտալիոյ մէջ, երկար ամիսներէ է վեր, Թուրքիոյ բռնած ընթացքէն, ընթացք որ արդէն անգամ մը մաղ մնաց կռիւ մը յառաջ բերէր և տեղի տար նաւային ցոյցի մը։ Անշուշտ տակաւին շատ շուտ է ատոնց պատասխան մը տալու համար, մանաւանդ երբ Իտալիոյ պաշտօնական ներկայացուցիչները, օրինակի համար իր Բարիզի դեսպան Պ. Թիթօնին, կը յայտարարէ թէ ըսուած խօսքերէն ո՛չ մէկը ճըշմարիտ է։ Ինչ որ ալ ըլլայ, Ֆրանսա պարարտուելու վրայ եղող իրողութիւններու հանդէպ ուրիշ գիրք չկրնար բռնել այլ ինչ որ իրեն տուն կուտան իր յանձնառութիւնները։ Իրեն համար Տրիպոլսի խնդիր չկայ։ Ֆրանսա համաձայնութիւն մը ստորագրած է ո՛չ թէ գործակցութեան՝ այլ անշահակցութեան։ Ինք բոլորովին անտարբեր կը մնայ Տրիպոլսոյ մէջ պատահելիքներուն, ինչպէս որ Իտալիա բոլորովին անտարբեր մնաց Ֆէսի մէջ անցածներուն։ Մեր դրացիները կրնան վստահ ըլլալ մեր ուղղամտութեան վրայ։

Այսուհանդերձ պէտք չէ ծածկել թէ Իտալիա եթէ իր ծրագիրը իրագործէ, այնպիսի ճամբու մը մէջ պիտի մտնէ ուր դժուարութիւններ իրեն կը սպասեն։ Ֆրանսա առաջ տարիէ է վեր այդ դժուարութիւններուն կը բաղխի Մարքի մէջ և կը դպչի թէ ի՞նչ կ'արժէ, ներկայ ժամանակիս մէջ, եւրոպական տիրապետութիւնը տարածել քրիստոնէութենէն դուրս երկիրներու մէջ։ Եթէ Իտալացիները մեր հանդիպած դժուարութիւններուն չհանդիպին՝ ապահովարար ուրիշ արգելքներու պիտի հանդիպին որոնք նոյնքան դժուարին պիտի ըլլան Թուրքիա, երկար առեն է վեր Հռոմի դահլիճին Տրիպոլսի մասին ունեցած խորհուրդները։ Ժառանգ, անշուշտ պիտի ջանայ կամ դիւանագիտական ճնշում մը բանեցնել կամ զինուորական գործողութեան մը դիմել։ Անշուշտ պիտի ջանայ գործածելու բոլոր այն դէնքերը որ իր ձեռքին մէջ կը գտնուին։ Այսպէս առաջ պիտի գայ երկար բանակցութիւններ որոնք պիտի կնճռոտին բանակցողներու ընդդիմադրաս յանձնառութեանց պատճառաւ։

Երկրաստարդ Թուրքիա գուցէ պիտի տեսնէ որ այն նիզակակցութիւնը որուն կը համակրի առաւելապէս, երկրորդ անգամ ըլլալով իրեն կրել պիտի տայ անդամահատութեան մը նուաստութիւնը։ Թուրքիա էր և կը մնայ Երեսակ Զինակցութեան կողմը, թէեւ այդ Զինակցութիւնը իրմէ առաջ Հերսէք Պոսնան։ Եթէ այդ Զինակցութիւնը իրմէ առնէ նաեւ Տրիպոլիսը, նոր առիթ մը պիտի ունենայ իրեն դէմ եղած նախապաշարմունքներ ներելու։ Այն խնամքը զոր ի գործ դրաւ հեռու պահելու համար Ֆրանսան և Անգլիան, որոնք ո՛և է ջանք չբրին այդ հեռացումին առաջքը առնելու համար, Թուրքիան կը տանի դէպի Երեսակ Զինակցութիւնը, ամէն անգամ որ իր շահերը պաշտպանելու նեցուկ մը կը փնտռէ։ Բայց ներկայ պարագային, ինչպէս Պոսնա ի խնդրին մէջ, բախտը այնպէս կ'ուզէ որ այն միակ պետութիւնները որոնցմէ Թուրքիա պաշտպանութիւն կ'ակնկալէ ճիշդ անոնք ըլլան որոնք իրեն կը սպառնան։

Այսօր չափազանց պիտի ըլլայ աւելի խօսիլը։ Ինչ որ գրեցինք բաւական է արդէն իր մեծ գիծերուն մէջ բնորոշելու այն եւրոպական կացութիւնը որ Տրիպոլսի խնդիրը մէջտեղ կը հանէ. Ֆրանսա առկէ փախնալիք բան մը չունի, քանզի այն յանձնառութիւններն իսկ զորս տասը տարի առաջ առած է, իրենց նպատակ ունին զինքը հեռու պահելու և անկէ ի վեր ոչինչ պատահած է որ կարող ըլլայ փոփոխել իր այս դիրքը։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՏՐԻՊՈԼԻՍ

(«Թան»ի 24 Սեպտ.ի խմբագրականը)

Մարդ կը թուի թէ Իտալիա նախաձեռնութեան մը կը պատրաստուի դէպի Տրիպոլիս։ Ինչ կերպ պիտի ըլլայ այս նախաձեռնութիւնը դիւանագիտական թէ զինուորական։ Դժուար է ասիկա հասկնալ։

Եթէ խնդիրը բանակցութեան մը վրայ է, հաւանական չէ որ ատիկա սկսի Իտալիոյ նոր դեսպան Պ. Կառոնի իր պաշտօնին գլուխը չանցած։ Պ. Կառոնի իր հաստատագրեալ օրը որոշած է Հոկտեմբեր 5ին։ Այսուհանդերձ Իտալական կառավարութիւնը այժմէն զինուորական պատրաստութիւններ կը տեսնէ։ Մարիսնօ թերթը նորէկ կը ծանուցանէ թէ առաջին նաւաբաժինը Նոբոլիէն ճամբայ ելլելու վրայ է։ Կ'ասէ նաև որ զօրաբաժին մը Սիկիլիայէն ճամբայ պիտի ելլէ Սեպտեմբեր 26ին երկրորդ նաւաբաժինի մը հետ։ Թրիպունա թերթը կը հաստատէ «կարեւոր պատրաստութիւններու գոյութիւնը որոնց տեսակ տուած է Տրիպոլիսի խնդիրը», բայց ասոր մէջ կը տեսնէ «խոհեմութեան պարզ միջոցներ»։ Իսկական խոհեմութիւնը հոս դժուար է երեւակայել։ Ուստի առանց բան մը հաստատել կարելի ըլլալու, պէտք է ենթադրել թէ քիչ տաեն պիտի տեսնենք Իտալիան որ ան կամ այն ձեւի տակ պիտի իրագործէ այն «մասնաւոր շահերը» որոնք երկար տաեն է վեր կը պահանջէ Տրիպոլիսի մէջ։

Իտալիոյ վարչական տրգտումները Հիւսիսային Աֆրիկէի մէջ հեռաւոր թուականներէ է վեր գոյութիւն ունի։ 1838էն է վեր, երբ տակաւին Իտալիա գոյութիւն չունէր, Մացցինի կ'ըսէր՝ «Աֆրիկէի հիւսիսային կողմը Իտալիոյ կը պատկանի»։ Պիզմարք քանքարութիւնը տարի եաքը, մեծ հսրենասէրին տեսակն տիրական գաղափարը կը գգուէր երբ իրեն կը գրէր. «Իտալիա և Ֆրանսա չեն կրնար Միջերկրականի մէջ համաձայնիլ իրենց շահերուն մասին։ Այդ ծովը մառանգութիւն մըն է որ անկարելի է բաժնել ազգականներու միջեւ։ Միջերկրականի տիրապետութիւնը անհերքելի կերպով կը պատկանի Իտալիոյ... Միջերկրականի տիրապետութիւնը Իտալիոյ մշտական մտածումը պէտք է ըլլայ, նախարարներու նպատակակէտը, Ֆլորանսի գահլիճին հիմնական մտածումը։ Քանի մը տարի եաքը Ֆրէկոզո աղմկայոյզ գրքի մէջ կը դրէր. «Եգիպտոս, Տրիպոլիս, Թունուզ և Աժէրիա Իտալիոյ բնական գաղութներն են։

Անգլիա Եգիպտոսի տէր, Ֆրանսա Աժէրիայի և Թունուզի տէր դառնալով, Իտալիոյ յոյսերը պիտի կեդրոնանային Տրիպոլսի վրայ։ Բայց ի՞նչ է որ տասը տարի առաջ բարեկամական բանակցութիւն մը մեր դրացիներուն ապահովեց Ֆրանսայի հաւանութիւնը այս մասին։ 1901ին Պ. Փրինէթի, որ այն տաեն Իտալիոյ արտաքին գործերու նախարար էր, կը յայտարարէր թէ «իր գիտցածին համեմատ Ֆրանսա գիտաւորութիւն չունէր Տրիպոլիսի սահմանակից վիլայէթին ապագին անցնելու»։ Նոյն տարին, Ռէնովալի դուքսին Թուլոնի մէջ ըրած այցելութենէն եաքը Պ Տէլքասէ գոհունակութիւն կը յայտնէր «Այն երկու ազգերու բարեկամական ոչ երկդիմի յարաբերութենէն համար որոնք ծագումով ու պատմութեամբ իրարու բարեկամէ՛ն է՛ ըլլան, որոնց հարազատ ձգտումները ոչ մէկ տեղ իրարու կը բաղխին և որոնք հաւասար չահ մը ունին իրենց միացեալ բարգաւաճումին»։ Այս յայտարարութիւնները կը պարունակէին 1900 դեկտեմբերի համաձայնութեան մասին զգացուած գոհունակութիւնը։ Այդ համաձայնութիւնը աւելի որոշ ձեւ մը առաւ 1902 նոյեմբեր 1ին, որով կը ճանչցուէր Ֆրանսայի մասնաւոր շահերը Մառաքի մէջ, և Իտալիոյ մասնաւոր շահերը Տրիպոլիսի մէջ։

Մեր իտալացի բարեկամները արդեօք խորհեցան թէ Ֆրանսայի կողմէ մարքեան շահերու իրագործման ժամը հնչած ըլլալով, իրենց համար ալ ժամը հնչած եր Տրիպոլսի մասին իրագործելու իրենց ծրագիրը թէ այդ երկու իրողութիւններուն միջեւ զարդ զուգադիպութիւն մը պէտք է տեսնել։ Արդեօք այս ծանուցուած շարժումը պէտք է բացատրել այն բուռն դժգոհութեամբ որ լսուած եկաւ Իտալիոյ մէջ, երկար ամիսներէ է վեր, Թուրքիոյ բռնած ընթացքէն, ընթացք որ արդէն անգամ մը մաղ մնաց կռիւ մը յառաջ բերէր և տեղի տար նաւային ցոյցի մը։ Անշուշտ տակաւին շատ շուտ է ատոնց պատասխան մը տալու համար, մանաւանդ երբ Իտալիոյ պաշտօնական ներկայացուցիչները, օրինակի համար իր Բարիզի դեսպան Պ. Թիթօնին, կը յայտարարէ թէ ըսուած խօսքերէն ո՛չ մէկը ճըշմարիտ է։ Ինչ որ ալ ըլլայ, Ֆրանսա պարարտուելու վրայ եղող իրողութիւններու հանդէպ ուրիշ գիրք չկրնար բռնել այլ ինչ որ իրեն տուն կուտան իր յանձնառութիւնները։ Իրեն համար Տրիպոլսի խնդիր չկայ։ Ֆրանսա համաձայնութիւն մը ստորագրած է ո՛չ թէ գործակցութեան՝ այլ անշահակցութեան։ Ինք բոլորովին անտարբեր կը մնայ Տրիպոլսոյ մէջ պատահելիքներուն, ինչպէս որ Իտալիա բոլորովին անտարբեր մնաց Ֆէսի մէջ անցածներուն։ Մեր դրացիները կրնան վստահ ըլլալ մեր ուղղամտութեան վրայ։

Այսուհանդերձ պէտք չէ ծածկել թէ Իտալիա եթէ իր ծրագիրը իրագործէ, այնպիսի ճամբու մը մէջ պիտի մտնէ ուր դժուարութիւններ իրեն կը սպասեն։ Ֆրանսա առաջ տարիէ է վեր այդ դժուարութիւններուն կը բաղխի Մարքի մէջ և կը դպչի թէ ի՞նչ կ'արժէ, ներկայ ժամանակիս մէջ, եւրոպական տիրապետութիւնը տարածել քրիստոնէութենէն դուրս երկիրներու մէջ։ Եթէ Իտալացիները մեր հանդիպած դժուարութիւններուն չհանդիպին՝ ապահովարար ուրիշ արգելքներու պիտի հանդիպին որոնք նոյնքան դժուարին պիտի ըլլան Թուրքիա, երկար առեն է վեր Հռոմի դահլիճին Տրիպոլսի մասին ունեցած խորհուրդները։ Ժառանգ, անշուշտ պիտի ջանայ կամ դիւանագիտական ճնշում մը բանեցնել կամ զինուորական գործողութեան մը դիմել։ Անշուշտ պիտի ջանայ գործածելու բոլոր այն դէնքերը որ իր ձեռքին մէջ կը գտնուին։ Այսպէս առաջ պիտի գայ երկար բանակցութիւններ որոնք պիտի կնճռոտին բանակցողներու ընդդիմադրաս յանձնառութեանց պատճառաւ։

Երկրաստարդ Թուրքիա գուցէ պիտի տեսնէ որ այն նիզակակցութիւնը որուն կը համակրի առաւելապէս, երկրորդ անգամ ըլլալով իրեն կրել պիտի տայ անդամահատութեան մը նուաստութիւնը։ Թուրքիա էր և կը մնայ Երեսակ Զինակցութեան կողմը, թէեւ այդ Զինակցութիւնը իրմէ առաջ Հերսէք Պոսնան։ Եթէ այդ Զինակցութիւնը իրմէ առնէ նաեւ Տրիպոլիսը, նոր առիթ մը պիտի ունենայ իրեն դէմ եղած նախապաշարմունքներ ներելու։ Այն խնամքը զոր ի գործ դրաւ հեռու պահելու համար Ֆրանսան և Անգլիան, որոնք ո՛և է ջանք չբրին այդ հեռացումին առաջքը առնելու համար, Թուրքիան կը տանի դէպի Երեսակ Զինակցութիւնը, ամէն անգամ որ իր շահերը պաշտպանելու նեցուկ մը կը փնտռէ։ Բայց ներկայ պարագային, ինչպէս Պոսնա ի խնդրին մէջ, բախտը այնպէս կ'ուզէ որ այն միակ պետութիւնները որոնցմէ Թուրքիա պաշտպանութիւն կ'ակնկալէ ճիշդ անոնք ըլլան որոնք իրեն կը սպառնան։

Այսօր չափազանց պիտի ըլլայ աւելի խօսիլը։ Ինչ որ գրեցինք բաւական է արդէն իր մեծ գիծերուն մէջ բնորոշելու այն եւրոպական կացութիւնը որ Տրիպոլսի խնդիրը մէջտեղ կը հանէ. Ֆրանսա առկէ փախնալիք բան մը չունի, քանզի այն յանձնառութիւններն իսկ զորս տասը տարի առաջ առած է, իրենց նպատակ ունին զինքը հեռու պահելու և անկէ ի վեր ոչինչ պատահած է որ կարող ըլլայ փոփոխել իր այս դիրքը։

---

(١٤٠)

عبدالحمید وشریوو هولمس

ایکنجی قسم :

اون دردنجی فصل

سورکونه طوغری

— اوت ! اوت ! عزیمت ایده‌لم آرتق درعهده ایتدیکمز وظیفه‌یی موبمو شوکتمآب افندمزك امرو اراده‌سی موجنجه اجرا ایتدك، بناءً علیه بوراده بشقه برایشمز یوقدر .

نجیب ملحمه پاشا قپودانه خطاباً :

— ایشته ! صوك دفعه اوله‌رق بودرت کشی‌یی اهتمامنه تودیع ایله اونلری دقتله منفالرینه کوتورمکی تکرار ایده‌رم .

— بوبابده امین اولکز اونلری یمنه قدر کوتوررم، تکراراً سویلرم که اونلری .نم المدن شیطان بیله قاچیره‌مز ...

پاشالر کیتدکدن صوکره صالحه خانمی قپودانك امری ایله منفرد برکوچوك اوطه‌یه کوتوروب قپوبی اوزرندن کلیدله‌دیلر. دیکر اوچ موقوفلر دخی علی‌الانفراد کوچوك اوطه‌لره قپانمش ومناسبات خارجیه‌دن بوسبوتون منع ایدلمشلر ایدی .

ک

ՌՈՒՍԱԿԱՆ
ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Եւրոպական մեծ տէրութեանց մէջ ամենէն աւելի Ռուսիոյ տէրութիւն է որուն մէջ մի քայլին ուշադրութիւնը պէտք է հետեւինք, զի ամենէն աւելի ան է որ աչքը մնած է մեր երկրին դարերէ ի վեր և զանազան աւերիչներով պատերազմներ առաջ բերած է իր սահմաններն ընդարձակելու համար, և այդ նպատակէն ալ տակաւին ետ կեցած չէ։

Բաց ասոնք մեծ տէրութեանց մէջ միակն է ան որ սահմանակից է մեր երկրին Ասիոյ կողմէն, ինչպէս Աւստրիա ալ Եւրոպայի ցամաքէն, թեպէտ և չատ աւելի նեղ գծով մը— Նովիպազարի սանճակովը— քան Ռուսիա, որ ընդարձակ տարածութեան մը վրայ սահմանակից է մեզի։

Ուստի կարեւոր է յայտ դնել ամէն ինչ որ կ'անցնի կը դառնայ այդ երկրին ներքին քաղաքականութեան մէջ, որովհետեւ անկէ կ'ազդուի նաեւ անոր արտաքին քաղաքականութիւնը։ Եւ արդէն ազգերու պատմութիւնը կը ցուցնէ թէ չատ անգամ տէրութիւնները արտաքին արիւնահեղութեան դիմած են ներքին տգէտներէ դրդուելով և երբեմն ալ այդպիսի արկածախնդրութիւններէ ետ կենալ ստիպուած են զարձեալ ներքին պատճառներով։ Բանէ է որ ներքին և արտաքին քաղաքականութիւնները անբաժան կապ ունին իրարու հետ, իրարու վրայ կ'ազդեն և մէկ խօսքով զոյգ կ'ընթանան։

Այս պատճառով Ռուսիոյ վարչապետ Սթոլիպինի մահը նշանակութիւն ունի ոչ միայն Ռուսիոյ ներքին քաղաքականութեան տեսակէտով, այլ և անոր համար զի կրնայ ըլլալ որ ազդէ նաեւ անոր արտաքին քաղաքականութեանը վրայ։

Նախ և առաջ պէտք է գիտնալ թէ Սթոլիպին հաղուագիւտ այն «թիփ»երէն էր որ բռնապետական վարչութիւն մը ստեղծած էր ռուս կայսրութեան մէջ, պահելով հանդերձ անոր սահմանադրական գոյնը, այն է Երեսփոխանական ժողովը և Ծերակոյտը, որ կը կոչուի կայսրութեան Խորհուրդը։ Հետեւաբար բոլոր արտաքին ձեւին՝ կայսրութիւնը բացարձակ միապետութիւն չէր համարուեր, այլ սահմանադրական եղած էր անունով, որով ինքն ալ ոչ թէ միահեծան ինքնակալի մը նախարարական էր, միայն իր տիրող կամքն գործադիր և պատասխանատու, այլ սահմանադրական դէմքերի մը վարչապետի դիրքն ու անունն ունէր... համեստօրէն։ Բայց գործնականին մէջ իր տէրը, Զարը, բացարձակ միապետի մը ամենազօր իշխանութիւնը կը վարէր և ինքն ալ անոր կողմէ լիազօր դիկտատորի հանգամանքն ու իրաւասութիւնը կը վայելէր և կը գործադրէր սահմանադրական երեւոյթները իբր թէ փրկած ըլլալու դիտակցութիւնը արթնցնելով երկրին թէ՛ ներսը և թէ դուրսը։

Ահա ասոր մէջ էր իր ճարտարութիւնը, ճարտարութիւն մը՝ զոր արեւելեան առած մը չատ պատշաճօրէն կ'որակէ ըսելով. «պիր ատամ ութանուարդան օձնրա կիլ կիսլի կէչինիր», (մարդ չամընչալեն եաքը վարդի պէս կ'ապրի)։

Այո՛, Սթոլիպին չէր ամչնար մէկ կողմէն բացարձակ դիկտատորութիւն վարելու, միւս կողմէն անոնց երեւոյթ տալով ընթացքին և դիմակ մը իր դէմքին։ Սահմանադրութեամբ կը կառավարէ թէ սահմանադրական վարչապետ մը և թէ ինչ որ կ'ըսէ Խորհրդարան՝ չամ Սահմանադրութեամբ կայսեր վերապահուած իրաւասութեանց իշխանութեամբ կընէ։ Եւ արդարեւ ատոյգ է որ իր ամէն գործողութիւնը այդ երկու մարմիններէն կամ երկուքին և կամ միայն մէկին (կայսեր) որոշմամբ և կամքով կընէր։

Բայց զարմանալին իրապէս ոչ թէ Սթոլիպինի ճարտարութիւնն էր, այլ իրեն ամէն առաջարկները ընդունող և գործադրող Խորհրդարանի մը գոյութիւնն էր, ըսել է որ Ռուսիոյ սահմանադրական Խորհրդարանը ճիշդ այնպէս կը մտածէր ինչպէս Սթոլիպին։ Ուրեմն վերջերս Ռուսիոյ մէջ տիրող բռնապետական արարքները և ազատական հոսանքին դէմ եղած հալածանքները միայն Սթոլիպինի արարքները պէտք չէ նկատուին, այլ և Խորհրդարանին, որ զանոնք կ'արտայէր կամ չէր արգիլեր։ Բայց թէ խորհրդարանը ինչպիսի տարրերէ բաղկացած էր, անա բուն խնդիրը, որմէ կը ծագի այս հարցումը թէ Սթոլիպինն Տումային (Խորհրդարանին) արդիւնքն էր, թէ Տուման՝ Սթոլիպինի։ Գուցէ աւելի ճիշդ ըլլայ ասոր պատասխանել թէ երկուքը իրար կ'արժեն և մէկը միւսին ծնունդ ու ծնող էին, այնչափ որ իրարու յարմարած էին։

Ամէն պարագայի մէջ սա ստոյգ է թէ Ռուսիոյ Տուման զինքը բաղկացնող անդամներուն հոգեբանութեամբը և արամադրութեամբը նոյնքան բռնակալական ընթացք ունէր որքան Սթոլիպին ի բնէ այդպիսի ոգւով և գաղափարով տոգորուած էր։ Հետեւաբար մինչեւ որ Տումայի կազմը չփոխուի և աւելի ազատասէր և լուսամիտ անդամներէ չբաղկանայ, մեռած Սթոլիպինն ալ որ ալ յաջորդէ, միեւնոյն քաղաքականութիւնը պիտի շարունակէ։

Իսկ թէ այդ մահը կրնա՞յ ազդել Տումային վրայ, փոխելու համար անոր կազմը, գնա՛ ոչ ոք կրնայ ըսել։ Անշուշտ փրկարար արդիւնքը այն ատեն աւելի չուտով առաջ կուգայ, եթէ այդպիսի ազդեցութիւն մը բուն իսկ Զարին մտքին վրայ տեղի ունենայ։ Բայց մինչեւ որ այդ բաները ըլլան, Ռուսիոյ ներքին քաղաքականութիւնը չփոխուիր, և ցորչափ Ռուսիա ներքնապէս խաղաղութիւն ու անդորրութիւն չգտնէ, հաւանական չէ որ արտաքին քաղաքականութիւնը զգալի փոփոխութիւն կրէ, իսկ արտաքին արկածախնդրութիւնը ներքին անդորրութիւնը որոնելու ժամանակը չէ այժմ Ռուսիոյ համար։

ՄԱՐԿՈՍ ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ
ՆՍԻԱՅԻՆ ՄԵԾ ԱՂԷՍ ԹՈՒԼՕՆԻ ԱՌՋԵՒ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԶՐՈՒՇԱՒՈՐ ՄԸ ՕԴԷ ԵԼԱԾ
300 ՀՈԳԻ ԶՈՒ

Նաւային անհի ադէտ մը սուգի կը մասնէ Ֆրանսան, Թուլօնի առջեւ կատարուած փառաւոր ցոյցին յետոյ, ուր երկու հակայ «Տրէտնօթ»ներ դեռ նոր ծովէջուցուած էին։ Աւասիկ այդ ադէտին մանրամասնութիւնները, հեռագրական լուրերու համաձայն։ Առջի առտու Թուլօնի նաւահանգստին առջեւ ժամը 6ի ատենները օդը եկած է «Վիսկերթէ» զրահապատ յածաւորակը, ուղղմամբերքի ամբարանոցէն ծագած հրդեհին հետեւանքով։ Կ'ըսուի թէ 500 հոգի մնած և 100 հոգի ալ ծովը նետուելով աղատած են պայթումէն յետոյ։ Հակառակ գերմարդկային ջանքերու անկարելի եղած է հրդեհին ընթացքը կասցնել, որ ուղղմամբերքի ամբարանոցները տարածուած էր։ Յաջորդական անհալի հինգ պայթումներէ յետոյ՝ յածաւորակը օդը եկած ու մէկ կողմն վրայ պառկած է։ Մարտնաւորը 25 վարկեանէն ընկղմած է և չատ մը նաւաստիներ պայթումի հետեւանքով օդը եկած և յետոյ ծովը ինկած են։ Ատոնց մեծ մասը մնուած են։ Զրահաւորէն մէկ մասը կը տեսնուի ծովուն երեսը ու բոլորովին քայքայուած է։

*** «Բաթրի», «Բէրիսպիկ», «Տէմօքրասի», «Փիւսթիա» և «Վէրիթէ» զրահաւորները, որոնք Թուլօնի առջեւ խարսխած էին «Վիսկերթէ» զրահապատ-յածաւորակին մօտ, վնասուած են, մանաւանդ «Փիւսթիա» և «Վէրիթէ» բաւական ծանր վնասներ կրած են։ Զոհերուն թիւը 600 կը հաշուուի։ Սակայն պաշտօնական տեղեկութեան մը համաձայն, «Վիսկերթէ»ի պայթման զոհ գացած անձերուն թիւը 300 է, միւս մարտանաւերուն մէջ մեռած նաւաստիներն ալ հաշուելով։

*** Նովայի նախարարը Բարիզէն Թուլօն մեկնած է, ազգային պատասխանները քննելու համար։ Սոյն առնելի արկածին պատասխանը կը վերագրուի վատաղութիւնէն բռնկուած և ոչ թէ հրդեհի։ Քշնամութեան արդիւնք չի նկատուիր ազատ։

*** Բարիզի թերթերը մանաւանդ տարաձայնութիւններով ծանուցած են նաւաստին սանդի ազէտը։ Ընդհանուր սրտաբեկութիւն կը սիրէ։ Հանրապետական նախագանը ցաւակցական հեռագիրներ ստացած է բոլոր կառավարութիւններէն։ Առաջին անգամ Ռուսիոյ Զարը և Գերմանիոյ կայսրը ցաւակցական հեռագիր ուղղած են։

*** «Լիվերթէ» զրահապատ-յածաւորակը երեք տարի առաջ շինուած էր եւ Մէջերկրականի նաւաբեկին մաս կը կազմէր։ 134 մեթր երկայնութիւն և 24 մեթր լայնութիւն ունէր։ 19 հանգոյցէն աւելի արագութեամբ օժտուած էր։ Երեսուն ռմբեր մեծ ու փոքր թնդանօթներ և չորս թորփիլաձակ ունէր։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Ռուսիոյ հանգուցեալ նախարարապետ Պ. Սթոլիպինի սպանիչ Պակրով բանտի բակին մէջ կախաղան հանուած է. Պատերազմական Ատեանին կողմէ որուած մահավճռին համաձայն։

*** Ելմտական նախարար Պ. Քոքովցով վարչապետ անուանուած է։ Պ. Քոքովցով ելմտական Նախարարի պաշտօնն ալ պիտի վարէ միեւնոյն ատեն։ «Թոլա» կը հերքէ այն զրոյցները, որոնց համաձայն, ռուսական քաղաքականութիւնը փոփոխութիւն պիտի կրէ նոր նախարարապետին անուանումովը։

ՆԱԽՈՐԴ ՇԱՀԸ ԳԵՐԻ ԲՌՆՈՒԱԾ

«Մորնինկ Բոսթ» Թէհրանէն հեռագիր մը ստացած է, որուն համաձայն, Թիւրքմէններու պետը Կիւմիշ-Թէրէյէն Թէհրանի դահիճին հեռագրած է թէ Նախորդ Շահ Մուհամմէտը գերի բռնած է ու հրահանգներու կը սպասէ։

*** Դահիճներուն Շահին կինը և աղջիկը Օտեսա դարձած են։

ՏՕՐ Ի. ՕՁԷՆՊԱՅԹԻ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆԸ
ԲԵՌԱ ԹԻՒՆԷԼԻ ԲԱՍԱԹԻՆ ՄԷՋ

Բ. ՀԱՌԱՋԱԹՆԵՐՈՎ, (ՌԷՕՆԹԷԼԷՆԱՆ ՀԱՌԱՋԱԳԱԹՈՒՐՈՒԹԻՒՆ

Արսենալիպուսիոն (նիկ սպական արագ հոսանքով), կարմիրծասին, ֆարատիզասիոն, երկիրոսջրական լոգանքներ, եւլկսպական սուտեր, եկեկարթիրական մասաժ, մեքենաբուժութիւն եւն. եւն. որոնց մով կը գարմանուին ջղային և ներքին հիւանդութիւններ, ինչպէս ամէն տեսակ անդամալուծութիւն, մկանային հիւծում, ջղացաւ, սիսթիք, կէս-գլխացաւ, ջլախտ, նեւրասթենիա, յօդակապերու յօդացաւ, կոմի, զիրութիւն, չաքարախտ, սնամոքսի և աղիքի հիւանդութիւններ, պնդութիւն, թոքի, արթերիոսքլերոզ, անժին տը բուսթրին, դաշտանի խանգարումներ, մորթի քրոնիկ հիւանդութիւններ եւայն եւայն։

100—2

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ
ԱՓՐԻԿԵԱՆ ՏՐԻՊՈԼՍՈՅ ԽՆԴԻՐԸ ԾԱՆՐԱՑԱԾ
ԻՏԱԼԻՈՅ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԻՏԱԼԻԱ Կ'ՈՒԶԷ ՊԱՇԱՐԵԼ ՕՍՄ. ՆԱԻԱՀԱՆԳԻՍՏՆԵՐԸ
ՆԱԻԼԻՐՈՒ ԳՐԱՒՈՒՄ
ՏԷՐՈՒԹԵԱՆՆԵՐ ԳԻՐԳԸ
ՄԵԾ ԱՆԴՈՒՄ ՕՍՄ. ԱՐՔԵԹՈՒՂԹԵՐՈՒ

Ափրիկեան Տրիպոլսոյ խնդիրը խիստ ծանրակշիռ հանգամանք մը ստացած է վերջին մէկ քանի օրուան մէջ։ Հեռագրական գործակալութիւնները վրդովիչ լուրեր կը հաղորդեն Ափրիկեան Տրիպոլսոյ մասին և օսմ. ու իտալական թիւրիզ զրպիչ լրագրոց մը կը գործածեն։ Բաղաքական կացութիւնը չատ լարուած է և վարկեանէ վարկեան անակնկալներու կը սպասուի։ Նախապարագ Խորհուրդը ասէլ որ Նիսա գումարելով եղարքներն ընակարանը, մինչեւ իրիկուան ուշ ատեն խորհրդակցութիւններ կատարեց Ափրիկեան Տրիպոլսոյ կացութեան վրայ։ Կարեւոր որոշումներ արուեցան, ազդու միջոցներ ձեռք առնելու համար, եթէ երբեք Իտալիա Ափրիկեան Տրիպոլիսը գրաւելու փորձ ընէ։

*** Եպարքոսը առջի առտու երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ գերմանական դեսպան Պ. Մաուչալ ֆոն Պիպէրշտայնի հետ։ Արդիւնքը գաղտնի կը պահուի։ Կ'ըսուի թէ գերմանական դեսպանը ո և է մասնաւոր հրահանգ չէ ստացած Ափրիկեան Տրիպոլսոյ խնդրի մասին։

*** Զի հաստատուիր այն զրոյցը թէ Իտալիա կը պատրաստուի պաշարել Իպիտիրի և Շէնգիրի նաւահանգիստները։

*** Առջի իրիկուն Կ. Պոլսէն մեկնեցան իտալացի երիտասարդներ, որոնք պահեստի կարգին կը պատկանին։

*** Ափրիկեան Տրիպոլսոյ մասին հասած լուրերուն վրայ, օսմ. արժեթուղթերը թալալլոր անկումներ կրած են Բարիզի սակարանին մէջ։ Ղալաթիոյ սակարանին մէջ ալ երկկ օսմ. արժեթուղթերը մեծ անկում ունեցան։ Երկկ օսմ. քսանվեցն 4 դրուշ անկում կրեց։

*** Հռոմէն քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Իտալիոյ զինուորական պատրաստութիւնները բոլորովին գաղտնի կը պահուին։ Բարիզի մէջ կը կարծուի որ Գերմանիա միջամտութիւն պիտի ընէ իտալիոյ դէմ։ Ահագին կարդադրութեան համար։

*** «Թրիպունա»ի թղթակիցը Ափրիկեան Տրիպոլսէն կը հեռագրէ. «Կացութիւնը հետզհետէ կը ծանրանայ հոս և ընդհանուր մտահոգութիւն կը տիրէ իտալական գաղութին մէջ, որ կը վախնայ թէ Թուրքերուն ատելութեան առարկայ կը դառնայ, եթէ պատերազմ ծագի։ Արարներէն ալ վրդովիչ կը նկատէ կացութիւնը։ Արաբ ցեղապետները միշտ համակիր եղած են Իտալացիներուն, որոնց հետ առեւտրական յարաբերութիւններ ունին։ Այդ պատճառաւ անոնց կացութիւնը փոփոխուած է։»

*** Անցեալ կիրակի օր իտալական մարտանաւ մը անցած է Մալթայէն։ Երկուշաբթի օր ալ երկու իտալական յածաւորակներ տեսնուած են, որոնք Տրիպոլսոյ կողմը կ'երթային։ Մեծ թուով Իտալացիներ ու Եւրոպացիներ Ափրիկեան Տրիպոլսէն կը հեռանան։

*** Հռոմի լրագիրները կ'ըսեն թէ Իտալական կառավարութիւնը որոշած է 60,000 զինուոր զրկել, Ափրիկեան Տրիպոլիսը գրաւելու համար, եթէ երբեք խնդիրը խաղաղօրէն չլուծուի, Կ. Պոլսոյ իտալական դեսպան Պ. Կարոնիի ժամանումէն յետոյ։

*** Բիսմպոլիսէն կը հեռագրեն թէ հետեւակազօրքի ջոկատ մը Ֆիորէնցա մեկնելէն յետոյ, 300 հոգի կարձելով որ զինուոր կը զրկուի Ափրիկեան Տրիպոլիս, ցոյց մը բրած են։ Զինուորներուն և ժողովրդեան միջեւ առաջ եկած ընդհարման ատեն ժողովուրդէն 18 հոգի և զինուորներէն 13 հոգի վիրաւորուած են։

*** Յունական լրագիրներու ըսածին նայելով, Սալոնիքը ուղղակի Վիշէլմ կայսեր դիմած է, անոր միջամտութիւնը խնդրելով Ափրիկեան Տրիպոլսոյ խնդրի մասին։

*** Դարձեալ յունարէն թերթերը կ'ըսեն թէ Իտալիոյ և Յունաստանի միջեւ համաձայնութիւն մը գոյացած է, որով եթէ Իտալիա զրկի ձեռնարկէ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ մէջ, Յունաստան ալ Կրետէի միացումը պիտի հոչակէ։

*** Հռոմէն հետեւեալ տեղեկութիւնները կը արտասի.— Իտալիոյ կառավարութիւնը սկսած է տեղի տալ ազգայնականներուն գերազդեցութիւնը առջեւ, որ միշտ զայն կը մղեն գրաւելու Ափրիկեան Տրիպոլիսը։ Այդ կուսակցութիւնն պետերը դիտել կուտան վարչապետին թէ ժամանակը չատ յարմար է իրականացնելու այդ ծրագրին, որ տարիներու աշխատութեամբ պատրաստուած է թէ՛ քաղաքական և թէ անտեսական գետնի վրայ։ Տրուած որոշումները թէեւ գաղտնի կը պահուին, բայց կ'իմացուի թէ Հռոմի մէջ Զինուորական Խորհուրդի մը պիտի գումարուի, Ափրիկեան Տրիպոլսոյ արշաւանքին նկատմամբ պէտք եղածը անօրինելու, եթէ վերջնական որոշում մը տրուի։ «Արաւէնիա» ու «Միկիլիա» զրահաւորները, որ Սրեցիա կը գտնուին և պաշար ու ռազմամթերք ստացած են, դուրս կած են և վերոգրեալ Զինուորական Խորհուրդին տալիք որոշմանը կը սպասեն, բայց առայժմ Սիրակուսա պիտի երթան, ուր կը գտնուի «Լոմպարտիա» զրահաւորը հինգ ընդծովեայ մարտանաւերով։ Հռոմի զինուորական ու նաւային չրջանակները բոլորովին նպաստաւոր են արշաւանքին։ Ժողովուրդն ալ նոյն կարծիքէն է, դրրգռուելով լրագրական հրատարակութիւններէն։

*** Ափրիկեան Տրիպոլսոյ խնդրին պատճառաւ մտքերը զրգռուած են թէ թուրք մամուլին և թէ ժողովրդեան մէջ։ Արդէն իսկ Իտալիոյ դէմ ցոյցեր կը կատարուին։ Առջի գիշեր Թէրէ Պաչիի ամիթիթարտնին մէջ սինէմատոկրաֆի ներկայացման ատեն իտալական նաւաստիի վիրջին ռատիվորձերը ցոյց կը արուէին։ Այդ միջոցին ծափահարութիւններ եղան։ Թուրք հանդիսականները սկսան սուլել և մինչեւ այդ տեսարանին վերջանալը չարունակեցին իրենց սուլիչը։ Պրուսայէն թուրք ուսուցիչ Էմին պէյ իր ետին գտնուող Պ. Քոչէզ ատակեց, ծափահարելու համար։ Էմին պէյի բարեկամները միջամտելով կռուի մը առաջքը առին։ Ներկայացման աւարտումէն յետոյ, Պ. Քոչէյ ոստիկանութեան մատնանչեց Էմին պէյը, բայց այս վերջինը կէսկը դրած էր արդէն։

*** Հռոմէն քաշուած հեռագրի մը համաձայն, զրոյց կը չրջի թէ իտալական նաւաբաժին մը զրկուած Եղէական ծով, օսմ. նաւերուն թոյլ չտալու համար որ Ափրիկեան Տրիպոլիս երթան։ Ֆրանսական ապրիւրէ կը ծանուցուի թէ Իտալիա մտադիր է թիրամը պաչալու։

*** Հռոմէն հաւատի ապրիւրէ կը ծանուցուի թէ երկու զօրաբանակներ պատերազմական վիճակի մէջ գրուած են եւ պատրաստ կը գտնուին չղջնաւ նաւակոտ, Ափրիկեան Տրիպոլիս երթալու համար։

*** Ամէնքի մտքովը հաւանութիւն կը յայտնէ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ Իտալիոյ կողմը գրաւելուն։ «Հէսթիա» դիտել կուտայ թէ Իտալիոյ ընած գործը նպաստաւոր ազդեցութիւն մը պիտի գործէ Յունաստանի և Կրետէի վրայ, Թուրքիոյ հակադրելով թէ օսմ. գերիշխանութիւնը անիմաստ բան մըն է։ «Ամբիր» ցաւ կը յայտնէ որ Յունաստան պէտք եղածին պէս զինուած չէ, ներկայ նպաստաւոր ատենէն օգտուելու համար։

*** Լոնտոնէն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ իտալական նաւաբաժինը Սիրակուսայի մէջ համախմբուած է։ Այդ նաւաբաժինը հրամանգներու կը սպասէ։

*** Անգլիական «Մէյլ»ա յածաւորակը Մալթայի մէջ հրաման ստացած է դէպի արեւելք մեկնելու գաղտնի հրամանգներով։

*** Օսմ. նաւատորմը, որ քանի մը որ առաջ Պէյրութ գացած էր, դէպի Խաքնատերուն ճամբայ եղած է։ Կ'ըսուի թէ քանի մը օր էն Պենկալի պիտի ուղեւորի։

*** Բիւթէրի զործակալութիւնը Բուսանէն հեռագիր մը ստացած է, որուն համաձայն, «Բէյճէնա Մարկիթա» շոգենաւը Թուրքիոյ կողմէ գրաւուած է։ Միւս կողմէ կը հերքուի այս լուրը։ Իտալական «Գազէթա» չոգենաւը, որ դէպի սուրիական նաւահանգիստները ճամբայ պիտի ելլէր, իր մեկնումը յետաձգած է, գրաւումէ վախնալով։

*** Վիէննական թերթերը միաձայնութեամբ կը ծանուցանեն թէ Ֆրանսա և Անգլիա բոլորովին աղատ պիտի թողուն Իտալիան Ափրիկեան Տրիպոլսոյ մէջ գործելու համար։

*** Հռոմի լրագիրները կը ծանուցանեն թէ իտալական առաջին նաւաբաժինը Սրեցիայէն դէպ ի Տրիպոլիս ճամբայ եղած է Օսլրի ծովակալին հրամանատարութեամբ։ Երկրորդ նաւաբաժինն ալ պատրաստ է Ցարավէլլի ծովակալին հրամանատարութեան ներքեւ։ Սառնանկներ զրկուած են Ափրիկեան Տրիպոլիս։ Քառասուն տաւտրական նաւեր վարձուած են իբր զինուորական փոխադրանաւ։

*** Ֆրանսական լրագիրներուն մեծ մասը կը հաւատան թէ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ խնդիրը Ֆրանսայի համար վերջացած է Մէրիկեանների մասին կնքած պայմանագրութիւններով։ «Լէքսէլսիոր» թերթը կը կարծէ թէ Իտալիա լրէսթիի քաղաքականութեան կը հետեւի։ «Մաթէն» կը յայտարարէ որ թէ Կ. Պոլսոյ և թէ Հռոմի մէջ զրաւոր կառավարութիւններ կան, որոնք պատերազմի մը առաջքը պիտի առնեն։ Միւս-ատրութիւնները անկեղծօրէն կը փաստաբանին որ պատերազմ չլլայ։ «Մաթէն» յոյս կը յայտնէ որ Հռոմի ու Կ. Պոլսոյ Դիւանները խաղաղասիրական խորհուրդներուն պիտի հետեւին։

*** Դրօշի տակ զանազան զինուորներուն թիւը անրաւական ըլլալուն համար, պաշտօնական զինուորական թերթը կը ծանուցանէ թէ 1888ի կարգի զինուորներուն մէկ մասը զէնքի տակ կոչուած է, պակասները լրացնելու համար։

*** Աթէնքէն «Թրիպունա»ի կը հեռագրեն թէ «Թէթէ-էս-Սէլամ» նաւը եկմէնի ծովեզերքին վրայ, Բենգիազի մօտ, Թուրք թնդանօթակրի մը կողմէ գերի բռնուած է։ Պաչարը գրաւուելէ յետոյ նաւը դէպի ծովուն բացկը տարուած է ու նաւապան ալ ծով նետուած է։ Նաւը այդ վիճակին մէջ ձգուած է։ Նաւուն տերերը՝ Մասուային Մուհամմէտ Էմիր-էլ-Սաֆի ու Մուհամմէտ Թասի բռնուած են Մասուային իշխանութեանց մօտ, օսմ. կառավարութենէն վնասի հատուցում պահանջելով։

*** Ֆլորիս Ռուպաթիենս չոգենաւային ընկերութիւնը հրաման ստացած է ասանակ չծախելու օսմ. Նաւահանգիստն։ Մեկնող ուղեւորներուն, բոլոր չոգենաւերը իտալական կառավարութեան կողմէ վարձուած ըլլալով զինուորներու փոխադրութեան համար։ Իզմիր ու Հանեա գացած չոգենաւեր ետ կանչուած են անմիջական կերպով։ Իտալական չոգենաւերու երթեւեկը Պիրէէի, Իզմիրի, Սկանդիկի և Կրետէի

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԷՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ
ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ
ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ
ԴԷՊԻ ԱՔՍՈՐ
ԳԼՈՒԽ ԺԳ.

Գիշերը, անքուն, իր անկողնին վրայ երկնցած, այս մտածումներով կը տոգորուէր, երբ յանկարծ իր սենեակին դուռը զարկին։

— Ո՞վ է ան, հարցուց Սալինա, անկողնին մէջ նստելով։

— Դուռը բացէ՛ք, ըսաւ դուրսէն առնական ձայն մը։

Թրքուհին խնդոյն անկողնէն վար ցատքեց, մոմը վառեց, չտապաւ չբնազդեցաւ հագաւ և հիւսաւ դուռը բանալու։

Երեք հոգի դրան առջեւ կը սպասէին։

— Ի՞նչ կայ, ի՞նչ կ'ուզէք այս ժամուս, գոչեց Սալինա իր ձեռքի մոմը մօտեցնելով անծանօթներու երեսին։

Իրենցմէ մէն որ գլխաւորը ըլլալ կը թուէր, պատասխանեց.

— Կը ներէք, տիկին, ձեզ անհանգիստ ընելնուս համար, բայց մենք պարզապէս մեզի տրուած հրամանը կը գործադրենք...։ Հաճեցէք պատրաստուիլ մեզի հետ գալու համար։

— Ո՞ւր պիտի երթանք։

— Կայսերական հրացանակիրներու պետ ԹաՀիր փաչան ձեզի կը սպասէ։

ԹաՀիր փաչայի անունը խենթեւ տարուտու մը տուաւ Սալինա հանդիսի, բայց չուսով ինքզինքին տէր դարձաւ և բաւ.

— Շատ լաւ, սպասեցէ՛ք քիչ մը, որպէս զի պատրաստուիմ։

Եւ գուռը գոցելով, գնաց հագուելու։ Քառորդէ մը արդէն պատրաստ էր։

Երեք անձերը և Սալինա հանրմ ճամբայ եղան։ Թրքուհին իր պաղարիւնութիւնը բոլորովին գտած էր և հաստատ քայլերով կը հետեւէր զինքը փնտռելու եկողներուն, որոնք խիստ ակնածանքով կը վարուէին իրեն հետ։

Կարգ մը նրբանցքներէ անցնելէ ետք կանգ առին դրան մը առջեւ և այն որ պահ մը առաջ տիկնոջ հետ խօսած էր դուռը զարկաւ։

— Մա՛ք, ըսաւ ձայն մը ներսէն։

Եւ փոքրիկ խումբը մտաւ կլեքտրական լոյսով լուսաւորուած ընդարձակ սրահ մը, որուն մէջտեղը, թաւշապատ թիկնաթոռի մը մէջ բազմած էր ԹաՀիր փաչա.

— Անտաւսիկ Սալինա հանրմը լսրէնք, ձեր հրամանին հաճիմատ, ըսաւ տիկինին ընկերացող անձերէն մին։

— Շատ լաւ, պատասխանեց փաչան. յետոյ, խօսքը Թրքուհիին ուղղելով շարունակեց.

— Վնասիսատ Սուլթանին հրամանաւ այս իրիկուն պիտի մեկնիք։

— Ո՞ւր, հարցուց Սալինա։

— Տօլմա Պահչէ ու անկէց չոգեմատոյկով մը Սարայ Պուռնուի առջեւ գըտնուած չոգենաւը։

— Բայց ո՞ւր պիտի տանի զիս այդ չոգենաւը։

— Չեմ գիտեր, ինծի պաշտօն յանձնուած է ձեզ մինչեւ չոգենաւ առաջնորդելու։

— Իսկ իմ միւս ընկերնե՞րս։

— Անոնց մասին լուր չունիմ։

— Անոնք ալ չպիտի ընկերանան ինծի չոգենաւին մէջ։

— Չեմ գիտեր։

Յայտնի էր որ ԹաՀիր փաչա հրահանգ ստացած էր չխօսելու. ուստի Սալինա հանրմ ա՛լ աւելի առաջ չտարաւ իր անօգուտ հարցուփորձը և ըսաւ.

— Լա՛ւ, պատրաստ եմ, կրնանք մեկնիլ։

Եւ փոքրիկ խումբը կայսերական հրացանակիրներու պետին առաջնորդութեամբ ճամբայ եկաւ։

Երրորդի մուտքի մեծ դրան քով մէկ քանի կառքեր կը սպասէին։ Սալինա ԹաՀիր փաչայի հետ այդ կառքերէն մէկը մտաւ, մինչ իրենց ընկերացող մարդոցմէ մին կառապանին քով կը բազմէր։

— Միւս կառքին ալ հաւանօրէն իմ ընկերներուս համար է, մտածեց Սալինա։

Եւ այս մտածումը զինքը սրտապնդեց. խորհեցաւ թէ գուցէ չոգենաւին մէջ, ուր կը տանէին զինքը, պիտի կրնար անոնց հետ տեսնուիլ։ Բայց և այնպէս այս գիշերային գնացքը դէպ ի ծով՝ ահռելի կասկածներ կ'արթնցնէր մարքին մէջ, սոսկալի միտքեր երեւակայութեանը առջեւ կը ցցուէին, իր երկու զաւակներուն խեղդամահ կորնչումը կը յիշէր Մարմարայի բացերը։ Բայց բո՛ւն խոկ այդ վերյիշումը, հակառակ իր ամբողջ դառնութեան, կորով կը ներշնչէր ու կը սրտապնդէր զինքը։

— Ծովուն տակ պիտի երթամ զաւակներուս մնանամ, կը խորհէր, անոնց կրած տագնապը, անոնց չարչարանքը պիտի կրեմ ու անոնց մահը պիտի ճաշակեմ... մինչ պէ՛տք է որ սոսկամ ասոր համար։

Որ միթէ՞ մեր կը տիրէր դուրսը. երկինք թանձր ամպերով ծածկուած էր և ատեն ատեն՝ հեռուն՝ փայլակի ցոլացումներ կ'երեւային, երբեմ մտալուտ փոթորիկի մը նշանը։

Կառքը, որ արագընթաց կը սուրար, տասը վայրկեանէն հասաւ Տօլմա Պահչէ և գնաց կանգ առաւ քարափին վրայ, որուն քով չոգեմակոյկ մը կը ֆշար։

— Անտասիկ չոգենաւը մեզի կը սպասէ, ըսաւ ԹաՀիր փաչա կառքին դուռը բանալով, իցէ՞ թէ փոթորիկը չծագած կարենայինք մինչեւ միւս չոգենաւը փոխադրուիլ։

— Ի՞նչ վնաս ունի փոթորիկը, պատասխանեց Սալինա հանրմ, ծովուն յատակը միշտ ջուրերը հանդարտ են։

ԹաՀիր փաչա այս խօսքերուն չպատասխանեց, հաւանօրէն չկրնալով ըմբռնել անոնց նշանակութիւնը։

Վայրկեան մը ետքը արդէն տեղաւորուած էին չոգեմակոյկին յատակողմը գտնուած խցիկին մէջ և սակայն նաւը ճամբայ չէր ելլար։

— Ինչո՞ւ չենք մեկնիր, հարցուց Սալինա։

— Ուրիշ մարդիկներու կը սպասենք, պատասխանեց փաչան։

Թրքուհին սիրտը խայտաց այս խօսքերէն և հասկցաւ իսկոյն որ այդ ուրիշ մարդիկը իր ընկերներն էին։

(Շարունակելի)

տէր գիծերուն վրայ դաղրած է։ Կ. Պոլսոյ և Պրինգիպոյի միջև հաղորդակցութիւնը իսպառած է։

⁂ Պերլինէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Թուրքիա Ափրիկեան Տրիպոլսոյ խնդրին առթիւ Գերմանիոյ ու Աւստրիոյ միջամտութիւնը խնդրած է։

⁂ Օտար լրագիրները կ'ըսեն թէ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ նոր կուսակալ Պէքիր Սամի պէյի մեկնումը յետաձգուած է սա պատճառաւ որ տեղացիները առարկութիւններ կ'ընեն անոր անուանման դէմ։ Պէքիր Սամի պէյ նախապէս Իթալացիներուն համակիր ճանչցուած էր։

⁂ Իտալական կառավարութիւնը ազդարարած է թէ Պատժական Օրենսգրքի 107րդ յօդուածին համաձայն, օրէնական խոտութեանց պիտի ենթարկուին բոլոր այն լրագիրները, որոնք քաղաքական ու զինուորական գաղտնիքներ կը յայտնեն։

⁂ Բարիզի դիւանագիտական չրջանակներուն մէջ տիրող կարծիքին համաձայն, Իտալիա Բ. Դրան պիտի առաջարկէ Ափրիկեան Տրիպոլիսը 80էն 100 միլիոն ֆրանքի ծախսել։

⁂ Բ. Դուռը մեծ աւերութեանց կարծիքը հարցուց Ափրիկեան Տրիպոլսոյ խնդրին մասին։ Պատասխան ստացաւ թէ դահլիճները այդ մասին խորհրդակցութիւն մը չեն կատարած և թէ որոշ բան մը չկայ։ «Թանին» կ'ըսէ թէ Կ. Պոլսոյ քաղաքական օտար բարձր չրջանակները յուսահատեցեր են և համոզուած որ գործը կարծուածէն աւելի առաջացած է։ Ամէն պէտք է հետեւցնել թէ Եւրոպական դաշինքները տեղեակ են Իտալիոյ յարձակողական նպատակին և թէ անոնցմէ ոմանք հաւանութիւն տուած են։ «Թանին» կը յարէ. «Բոլորովին անիրաւ չեն կրնար նկատուիլ անոնք որ առնչութիւն մը կ'ուզեն տեսնել Կ. Պոլսոյ դերման դեսպանին վերադարձին և Ափրիկեան Տրիպոլսոյ խնդրոյն միջև, որովհետեւ մէկ կողմէ Իտալիոյ դաշնակիցը և միւս կողմէ 300 միլիոն Իսլամներու բարեկամը եղող Վիլհէլմ կայսեր ընթացքը բնականաբար նեղութիւն մէջ ծանր պիտի կրէ։ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ խնդիրը ծագում առաւ դերման մարտանաւի մը Ակիտիր զրկուելէն, որով գերման կառավարութեան խիղճին վրայ կրնայ բեռ մը ըլլալ երբ թոյլ տայ որ իր քաղաքականութեան հետեւանքովը Թուրքիա վնասուի։ Կ'ուզենք որ կացութիւնը պարզուի, ինչ որ կրնայ ապահովել Բ. Դրան կողմէ թէ Հռոմի դաշինքին և թէ մեծ տէրութեանց դաշինքներուն մօտ ըլլալիք լուրջ ու հաստատակամ ձեռնարկ մը։ Այս տարտամ վիճակը այլ ևս չի կրնար չարունակել, որովհետեւ օսմ. հանրային կարծիքը հետզհետէ կը զայրանայ. եթէ խնդիր մը պիտի չծագի, պէտք չէ թոյլ տանք որ չարունակէ մեր ու Իտալիոյ ապագայ յարաբերութիւնները զբաղուարաշնչիչ ցրտութիւն մը։»

ՔԻԼԻՍԱՆ

Կիրակի օր 30 դէպքեր պատահեցան, որոնց 6ը մահացու։ Իսկ առջի օրուան դէպքերը 15 հատ են, որոնց 4ը մահացու։

ՆԷՍԻՄ ՄԷԼՔԱՍԻ

Ցունարէն թերթ մը ծանուցած էր թէ տիրանուչակ Նէսիմ Մէլքասէ սպաննուած է։ «Օսմ. Լոյս» կ'ըսէ թէ ստոյգ չէ այդ լուրը։ Նէսիմ Մէլքասէ զերմանական թերթին խմբագիրներուն մէկուն յայտարարած է թէ չի հաւնիր նոր բէժիմի օրով առելութեան առարկայ դարձած ըլլալուն պատճառը, քանի որ հին բէժիմի ատեն իր պարտականութիւնը միայն կատարած է։ Նէսիմ Մէլքասէ յարած է թէ Պոլսէն խոյս չէր տուած, այլ դասի մը պատճառաւ Բարիզ գացած էր։

ՀԱՆԱՀԵՒԼԻՆ ՊՕԳԻՕՔԸ

Ցունարէն թերթ մը կ'ըսէ թէ Հէրլինները դէմ մղուած պոյքոթին հետեւանքով Կ. Պոլսէն. Իզմիրէն և Սելանիկէն հերլին վաճառականներ Իտալիան և աւստրիական հպատակութիւնը ընդունած են։ Ա. Դ կարգի հերլիններուն թիւը 5,000ի կը հասնի։

ՆԱՒԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Նաւահանգստի վերատեսչութեան պատրաստած մէկ վիճակագրութեան համաձայն, 1910 մարտէն մինչև ներկայ տարուան մարտի սկիզբը օսմ. նաւահանգիստները մտած են 4,777 նաւեր՝ 114,788 թոն տարողութեամբ։ Հերլինական չոգենաւերը թիւով և անդրլիականները տարողութեամբ առաջին տեղը կը գրաւեն։

ԱԼԳԱՆՑԱՑԻՆԵՐՈՒՆ

ՊԱՀԱՆՋԱՒՄՆԵՐԸ

Սելանիկի «Նէա Ալիթիա» լրագիրը Շքոտրայէն կ'իմանայ թէ տեղւոյն խալամ Ապանացիները կուսակալին թղթատուութիւն ուղած են իրենց զէնքերը առատորէն կրկնու Մատիսորներուն պէս։ Թուրքիի, Բաքուի և Շքոտրայի նահանգին բնակիչները միևնոյն պահանջները կ'ընեն։ Միւս կողմէ Կաթոլիկ Մատիսորները պատուիրակութիւն մը զրկելով կուսակալին մօտ, միևնոյն արտօնութիւնը ուզած են։ Կուսակալը մերժած ըլլալով պատուիրակութիւնը ընդունիլ, կռիւ մը ծագած է, որու միջոցին երեք գինուորներ սպաննուած են և մէկ հոգի վիրաւորուած է։ Ցեղապետները չեզոք կը մնան։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՆՈՐ ՈՃԻՐՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ ԵՒ ԽԵՂԴՈՒԱԾ ՀԱՅԵՐ

(Մուշի մեր մասնաւոր թղթակցէն)

ՄՈՒՇ, 30 օգոստ. 911

Քաղաքի չուկայի մէջ ոչ մէկ հայ համարձակութիւն ունի մեր ջերմեռանդ և հաւատաւոր իսլամ եղբայրներու ներկայութեան ճչելու, ծխելու և խմելու, կը հայոյին և պատուակ մը ստեղծելով ի հարկին ալ կը ծեծեն ըսելով թէ «զուքէ չէք գիտեր որ մենք ծոմ կը պահենք, մեր ներկայութեան ինչո՞ւ կը ճչէք, կը ծխէք և մեր ախորժակը կը զրգռէք» և խնդիր կը հանեն վաստակաւոր հարկու հետ։ Քա՛ի մը օր առաջ, չգիտեմ իրենց դպած ըլլալու համար, թէ ոչ բարձր ձայնով ըսած են եղեր թէ, այս ձմերուկի բեռները մեր խանութի առջեւէն մէկ կողմ ըրէք. ձմերուկ ծախող քանի մը թուրքեր ցորեկ ատեն չուկայի մէջ կը յարձակին թամբագործ արհեստաւորներու վրայ, լաւ մը տիրոյ տալէ ու հայհոյելէ վերջ, կառավարութեան արգուհարով մը կը բղաքեն թէ, հայերը մեզի ծեծեցին, մեզի կրնոքի վերաբերեալ հայհոյութիւններ ըրին։ Ի վերջոյ հայերն ալ լոցոքեցին։ Այսպէս, ինչպէս եղած է ամէն մէկ սպանութենէ վերջ, այս դէպքերն ալ նախարարն էին նոր սպաննութիւններու, աչքան ծառ ցցուող տերեւի նման, ինչ որ չուացաւ։

— Օգոստ. 16ին Սամսոյ կառավարական կեդրոնի մէջ (Գասլիօղ) քիւրտեր կը յարձակին տեղւոյն երեւելիներէն Խաստանուն հայի վրայ՝ որ Վարչական Ժողովի անդամակցութեան պաշտօն կը վարէր և գնդակահար սպաննելէ վերջ, դիակն ալ տանտակ մը խանչալով մագի նման կը ծակծկին։ Ոճրագործները գիւղէն քաչուած մէջտեղին, քանի մը հրացան ալ կ'արձակեն յայտնելով սարսափահար ժողովրդեան իրենց յաղթական վերադարձը թէ՝ Սասնոյ կառավարութիւնը իր 10-15 փտած ոստիկաններով մեզի բան մը չկրնար ընել։

— Օգոստ. 22ին՝ երեկուանի Պաղքջի Ալի Պրայիմ անուն քիւրտը կ'երթայ Ջօղուա հայաբնակ գիւղը, որ Ս. Ադաերիկի վանքէն 15-20 բոպէ հեռու կը գտնուի, կ'ըսէ Մխէյեան Նատրրին, «Եկուր երթանք ճամ գիւղ. Միրխանի հետ քեզի հաշուեցնեմ և հոգերդ առնեմ յանձնեմ քեզ, եթէ հարեղբօրդ զրկած դրամով ալ գոհ չեղաւ Միրխան, քանի մը ոսկի ես փոխ կուտամ թեզի.» Նատրը հաղիւ թէ կը հասնի ճամ, Միրխան իր որոք թակարդ ձգած ըլլալով, իր երեք որդւոց՝ Ալիի, Ամարի, Հասանի և Խաստանի հետ վրան յարձակելով խեղդամահ կը սպանէ և իր հետ բերած 100 արծաթը՝ զոր այս գարնան Տէպէ-Աղամի մէջ պանդիստութեամբ իր հօրեղբայրը՝ Դաւադը զրկած էր առաջնորդարանի միջոցաւ Միրխանի ձեռքէն իր յանչուսիցած հողերը ազատելու համար, կողոպտէ վերջ զոնի գիակը կը տանի իր գիւղէն 15 բոպէ հեռու Աշնջոց հովիտի մէջ կը թաղէ վրան սաղով մը ծածկելով։ Օր մը վերջ երբ Նատրրի անեցիները կը տեսնեն որ Նատրը ուշացաւ չեկաւ. մարդ կը զրկեն Միրխանի տուն և կը հարցնեն, որոնք կ'ուրանան Նատրրի հոն երթալը, այս ուրանալու կրնայ վնասուելու հետեւանքներ կատարելի վերջ, կը գտնան վերոյիշեալ տեղւոյն մէջ թաղուած և կապը վիրք ձգուած։ Նատրրի ազգականները թէեւ Խոյթի միւսերէն բաղդած են, բայց երկու օր առաջ այսպէս դալով Բաղէշ ալ մեկնեցան, իրենց թաղրնները անձամբ կուսակալին ներկայացնելու համար։ Միրխան և իր որդիքը հիմա լոռները կ'ապրին իբրեւ փախստականներ։

Օգոստ. 23ին Մշոյ «Ներքին թաղ» ըսուած տեղւոյն թուրքերէն Շահ Հիւսէն և իր ոգիքը՝ Շաֆիքի և Պարի անուն թուրքերը կը յարձակին Սաւաուիչ գիւղի քով խաղիզացու Տօնօճոյի Մուրատի աղջի Խաստի վրայ և հինգ գնդակով կը սպաննեն։ Շահ Հիւսէն հոն սեփականութիւն մը ունէր և Խաստն հոն գնացած էր փնտռելու իր որանները, զոր նոյն գիշեր գողցեր տարեր էին յիշեալի սեխատան ձմերուկ գնելու համար։ Ոճրագործները գիւղացիները բռնել յանձներ էին Կարատ՝ի ոստիկաններուն, սակայն Մշոյ արդարադատ կառավարութիւնը երեք ոճրագործները բանտարկելու փոխարէն, երկու աղանները ազատ թողելով. միայն Շահ-Հիւսէն բանտարկած էր, իսկ քաղաքիս Թուրքերը՝ Ասածու աչք իրենց վրայ ըլլայ, կ'աշխատին ոճրագործութիւնը մարդասպանի անչափանցս և խնդ. տղան վրայ դնելով, զոյն ազատակ ապ։ Զոհի դիակը Մուշ ալ բերած էին իր ազգականները ապրարադատ պաշտօնէից ներկայացընելու գութ ու կարեկցութիւն չարժելու համար, բայց մեր կառավարութեան պաշտօնեաները փոխանակ անաչառութեամբ վարուելու այս տեսակ պարագաներուն զրկուածներու հետ, աքսի մը կուտան և վերք կը բանան վերքի վրայ։ Ազատասէր ոստիկանապետ Քեազիմ պէյը ոճրագործներու սպիտակութիւնը և կառավարութեան անկարողութիւնը ծածկելու համար, 15 գինեալ ոստիկան զրկած էր գիակ բերող սայլի առաջ վերադարձնելու համար, ակամտուս մը կ'ըսէր, «ոստիկանները անանկ հրացանի կոթով կը ծեծէին այդ ազատը ու սեւաւոր կիները, որ մարդուս ոտքերը կը գալարէր, սիրտս չդիմացաւ անանց վայրագութեան և ուարդի վերադարձնելու, մօտեցայ և ըսի իրենց, «ճանըմ դուք այս կիները ծեծելով ջարդեցիք, ինչ կ'ուզէք այս դժբաղդներէն, բռնութեամբ յետ ինչպէս կը վերադարձուին, համոզելով վերադարձնելու էք, ասոնց հիմարը այրած է», այս առթիւ խնդրագիր մը ևս սպանուածի եղբայրը Մկրօն մատուցած էր առաջնորդարանին թէ, ոստիկաններու խումբը որ կը գտնուէր Աբիթ ծնողաշի, Շաբքի և Մուհամմէտ Ալիի ձեռքի ներքեւ, եղբօրս մարմինը յետ դարձնելու համար այնքան ծեծեր են սայլի վրայ գտնուող իր սգակից աղջականները, որ սպանուածի եղբօրը՝ Սերօբի թեւը և քրոջը՝ Պէզոյի գլուխը կոտրելի վերջ, Բերոր անուն անձը և Թիրօ անուն կինը ջարդ ու փշուր կ'ընեն հիւանդ ըլլալու աստիճանին։

Օգոստ. 23ին՝ Թիկ գիւղի չէլոերը նոյն գիւղի Հայերուն վաճառ էին 23 դէզ խոտ, որ 150 բարդէ կը բաղկանար և մէկ խորտոմը 60 օխա կը կշռէր (մէկ խուրձը 2 խորտմ է)։ Ուրիշ տարիներ Հայերն ու Շէխերը իրենց խոտի դէզերը քով քովի կը դնէին, բայց այս տարի Շէխերը թոյլ տուած չեն, որ հայերը իրենց դէզերու քով բարձրացնեն դէզերնին։ Հրդեհութեան ատեն հայերը կասկածելով թէ ոճրագործները դէզերու մօտեր իրենց ճանապարհ կը պահեն սպաննելու համար տուն չեն երթար, մինչև որ բոցերը բոլոր դէզերը կը լափիլէ։ Երեկոյին Աւագաղբիւրի միւռէրն ալ կը հասնի։

—Այսօր (օգոստ. 30) խեղդուած դիակ մը ալ Մուրատ գետի մէջ գտնուեր է. Վարչիներ սայլով բերին և յանձնեցին կառավարութեան։

ՏԱՐՕՆՑԻ

ՄԻՒՌՈՆՕՐՀՆԵՐ

Կիլիկիոյ կաթողիկոսարանը պաշտօնապէս կը ծանուցանէ թէ՝ հոկտ. 23ին Դիւա Խաչի տօնին առթիւ Ս. Միւռոնի օրհնութիւն պիտի կատարուի Սսոյ Մայր տաճարին մէջ։

⁂ Նոյնպէս Ս. Կաթողիկոսը մասդրած է Մեծին-Կիրակոսի չինած Կիլիկիոյ Մայր տաճարը վերանորոգել, որուն ծախքը 7-800 ոսկի հաշուուած է։

ԱՅՐԻՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՈՐԲԵՐՈՒՆ ԴՐԱՄԸ

Գաղարիարքարանը, վարչութեան որոշմամբ, ամէն առաջ թղթերով մը խընդրած էր ներքին գործոց նախարարէն որ այս տարի ալ Ատանայի այրիներուն և որբերուն յատկացուած 10000 ոսկին 328ի պիտանէին մէջ գրուի։ Սակայն գործակատարութեան պատասխանուած էր Խալիլ պէյի կողմէ թէ՝ այս տարի պիտանէին մէջ խնայողութիւններ ներմուծուած ըլլալով, այդ 10000 ոսկին ալ ջնջուած էր, քանի որ նոյն իսկ Երեսի. ժողովին զրկուէր, պիտանէին պիտի ջնջէր անմնդրուեր է սակայն որ ինք այդ գումարը դնէ պիտանէին մէջ և թող Երեսի. ժողովը հանէ. բայց Խալիլ պէյ պնդեր է և հետեւաբար մեր Որբանոցում ու Այրեանոցում մարմիները կրնան հիմակուընէ իրենց զլուխն ծարը նայիլ։ Միւս կողմէ որոշուեր է անգամ մըն ալ դիմում ընել Հազդ. փաչայի։ Բայց մենք այժմէն կրնանք վստահացնել որ Հազդը փաչա ևս առանց այլեւայլի պիտի մերժէ նկատի առնել այդ թաղրիրը։

ՊԱՅՐԱՄԻ ՏՕՆԸ

Տեղապահը կիրակի օր գործակատարին հետ ընդհանրապէս այցելութիւն տուաւ կայսեր, վարչապետին, դատական նախարարին և Շէյխ-իւլ-իսլամին։

⁂ Տեղապահ Սրբազանը երկու օրէ ի վեր Պատրիարքարան չերթար. ինչպէս կը լսենք գարձեալ յօդացաւէ կը տառապի եղեր։

ՄԱՐԱՇԻ ԱՅՐԻԱՆՆԱՄԸ

Մարաշի նոպատի բաչխման յանձնաժողովը սովորութիւն չունի եղեր հաչիտալու կեդրոնին, իր ստացած նպատակներու մասին և միայն Այրեանամ յանձնամ գրաչ, ստիպուելու վրայ հաղիւ բաչխման ցուցակ մը զրկեր է վերջերս, բացարձակապէս ապօրինի և թերի ամէն կերպով։ Այրեանամ յանձնաժողովը նկատի առնելով այս բոլորը, որոնց՝ Ա. մինչ ցնոր անօրինութիւն նոր գումար չի յատկացնել Մարաշի և չրջականերու համար և Բ.—յետս պահանջել 463ուկէս ոսկիի գումարը, զոր զրկուած էր այրիներու օգնին համար՝ Աշխատանոցներ բանալու յանձնարարութեամբ։

ՀԱՅ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ

Ադէլ-Հիսարէն 10—12 հայ ժանդարմաներու կողմէ հետեւեալը կը հեռագրուի Պատրիարքարան։—«Շքոտրայի և զինուոր վայրերուն մէջ աղօթատեղի չզտնուելուն և տեղական հանդամանքներուն անտեղեակ ըլլալուս պատճառաւ. դժուար է գործ տեսնել. թէեւ պատիանալ իշխանութեան դիմելով խնդրեցինք որ ուրիշ կուսակցութեան մը մէջ պաշտօնի կոչուինք, սակայն ցարդ արդիւնք մի չի տեսնուեցաւ. կը խնդրենք որ հարկ եղած դիմումները կատարէք»։

ՕՐԹԱԲԷՕՅԻ ԱՂՔԱՏԱՆԱՄԸ

Օրթաքէօյի Աղքատանամ մարմինը կազմուած է հետեւեալ կերպով. Պ. Գրիգոր Նազարէթեան՝ Ատենապետ, Յակոբ Ալթունեան՝ Ատենադպիր, Նազարէթ Պաղտիկեան Դանձապետ, Տիրան Պիւքիւճեան Համարակալ, Միքայէլ Գարակավուրեան Մատակարար, իսկ անդամ՝ Պետրոս Աբգարեան, Հրանտ Սարգիսեան և Յակոբ Երանոսեան։

ՔԻԻՐԴՕ-ՀԱՅ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Սասունցի Յակոբ Շահպազեանի մէկ խիստ չահեկան աշխատասիրութիւնը «Քիւրդօ-Հայ Պատմութիւն» որուն մասին յատուկ քննադատականով մը պիտի խօսինք։ Մօտաւորապէս 200 երեսներէ բաղկացած այս հատորը կը վաճառուի բոլոր դրավաճառներուն քով։ Դիմին է 10 ղրշ.։

Տամլամեան, Սթամպօլեան և Մանուկեան ընտանիքները իրենց խորին չնորհակալութիւնները կը յայտնեն ամէն անոնց, որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ հանգուցեալ ՕՐ. ԲԵՐՈՒԶ Դ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան և այս տխուր առթիւ իրենց ցաւակցական դիպաշնոյց հաւատիքը արտայայտեցին։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԻՏԱԼԻՈՅ ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐԸ

ԻՏԱԼԻԱ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ՈՐ ԹՈՒՐՔԻԱ ՌԱԶՄԱՄԱԳԵՐՔ ՉԶՐԿԷ

ԵՐԵՍԿՓ. ԾՈՂՈՎԷ

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄ

Արժանահաւատ աղբիւրէ կը ծանուցուի թէ իտալական կառավարութիւնը ծանուցագիր մը տալով Բ. Դրան, կը պահանջէ որ օսմ. կառավարութիւնը ռազմամթերք ու զրաէն չզրկէ Ափրիկեան Տրիպոլիս, որովհետեւ ժողովրդեան և զինուորներուն մէջ պատակարգ յուզում կը տիրէ։ Բ. Դուռը պիտի պատասխանէ թէ օսմ. կերկրանութիւնը վստահուած է Ա.փ. Տրիպոլսոյ մէջ։

⁂ Արժանահաւատ տեղեկութեան մը համաձայն, Կ. Պոլսոյ իտալական դեսպանատան կարեւոր պաշտօնագիրները Հռոմ զրկուած են։

⁂ Նախարարաց Խորհուրդը երէկ առաւոտ գումարուեցաւ եղարքսին բնակարանը, Բ. Դուռը Պայրամի առթիւ գոց ըլլալուն համար։ Նախարարաց Խորհուրդը զբաղեցաւ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ խնդրով։ Ներկայ էին պատերազմական, ներքին գործոց, նիստական, ծովային և էվգաֆի նախարարները։

⁂ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ երկու երեսփոխանները թագրիր մը պատրաստելով ստորագրել պիտի տան Պոլիս գտնուող օսմ. երեսփոխաններուն, որպէս զի Տրիպոլսոյ կացութեան մասին խորհրդակցութիւն կատարելու համար Երեսի. ժողովը արտասովոր նիստ գումարէ վաղը Խորհրդարանին մէջ։

⁂ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ և Սէրէզի երեսփոխանները ու ներքին գործոց մէջթուղթին ներքին գործոց նախարար Խալիլ պէյի հետ տեսակցեցան Ընդհ. Ապահովութեան պաշտօնատան մէջ։

⁂ Կառավարութիւնը պաշտօնապէս և անպաչտօն կերպով լուր չէ առած թէ Իտալիա նաւատորմ զրկած է Ափրիկեան Տրիպոլիս և զօրք ցամաք հանած է։

⁂ Օսմ. նաւատորմի հանդանակիչ մարմինը, տեսնուած պէտքի մը վրայ, այսօր նիստ պիտի գումարէ։

⁂ Հարիւրի չափ Իտալացիներ Կ. Պոլսէն իրենց երկիրը դացած են։ Այս հեռացումը կը չարունակէ։

⁂ Գերմանիա Իտալիոյ խորհուրդատուած է զինուորական ցոյց չընել Ափրիկեան Տրիպոլսոյ մէջ։ Գերմանիա իր անտեսական աջակցութիւնը խոստացած է։ Մարոքի խնդրին կարգադրութենէն յետոյ Գերմանիա պիտի օգնէ Թուրքիոյ։

ՍՈՒԼԹԱՆԸ ԻԶՄԻՐ Կ'ԵՐԹԱՑ

Կայսրը յուլիսյոյ երկուշաբթի Իզմիր պիտի երթայ «Էրթօղրուլ» չոգենաւով և երեք օր պիտի մնայ հոն։

ԲՕՐԵԱՆ

Առջի օրուան ժամը 8ին մինչև երէկուան ժամը 8ը 28 դէպք պատահած են, որոնց 6ը մահացու։ Հին վարակեալներէն ալ 9 հոգի մեռան։

ԹԱՏՐՈՆ

Սիլիստրա Իճառիէի թատրոնին մէջ հինգշաբթի կէս օրին մայն կանանց իսկ դիէրը ընտանեկան չքեղ երեկոյթ Օսմ. Հուսրին կողմէ։ Պիտի ներկայացուի **ՊՕԼՍՈՅ ԱՌՈՒՄԸ** նշանաւոր տուսը։

ՏԵՂԱԿԱՆ ՈՍԳԵԼԻՑ ԸՄՊԵԼԻՆԵՐ

ԶՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

Գ. Տ. ՏՕՏՕԲՈՒԼՈՍԻ

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ, ԳԸՐԳ ՔԻԼԻՍԷ

Եւրոպական կատարելագործութիւններով օժտուած սոյն Գործարանին մէջ ամենավերջին դրութեամբ և զուտ խաղողէ կը պատրաստուին տեղական ոգելից ըմպելիներ, ինչպէս Բծնեաք, Տիզ օղի, Մասթիքա, Բուսոլ, Էլիքսիր, Վիշնէլի գօնեաք, Խարտալէ, Ծամբաւոր քաղցու (չիրա), Հին Գինիներ, Բուսի (բէքմէզ), վերջապէս ամէն տեսակ առողջարար ըմպելիներ։

Պոլսոյ կեդրոնատեղին է Սիրքէճի, Նոր Նամակատան դիմաց, Գնաճեան Խանին կից, մեծ մթերանոցը։

ԸՆԴՀ. ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ — Գ. ՅԼՕՐԻՏԼՍ

Քոլերայի ներկայ համաճարակին առնն կը յանձնարարուի գործածել միայն անթարդ սեր ըմպելիներ։

52—14

ՕՐԻԱՆԹԱԼ ՔԱՐԻԷԹ ԸՆԿ.

ԴՐՄԱԳԼՈՒԽ

400,000 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ

ԿԵՆԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

Իզմիր, Բարափին վրայ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 327

Գալաթա. Պանչէ Գափու

ՍՏԱՄՊՈՒԼԵԱՆ ԽԱՆ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԱՐԵՒԵԼԵՆՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ԱՄԷՆԷՆ ՃՈՒՇ ՄԹԵՐԲԸ

ՊԱՏՏԱՍՔԻԹ ԳՈՐԳԵՐ

ՄԵՆ ՄԹԵՐԲ ԹՐԲԱԳԱՆ ԳՈՐԳԵՐՈՒ. ԱՄԷՆ ԳՈՅՆԵՐՈՎ ԵՒ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ, ԲԱՑՈՒՐԻԿ ԳԻՆԵՐՈՎ

Քառակուսի կանգուն 40 դրուշ արծաթ

ԱՌՍՕՆԱԿՈՐԳ ՔԻԼԻՄ ԳՈՐԳԵՐ.

ՔԱՌ. ԿԱՆԳՈՒՆԸ 20 ԶՐՇԻՇ ԱՐԾԱԹ

ԻՐԱԿԻՆ ԵՒ ԽԻՍՏ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ԱՌԻԹ

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

(Phénix Autrichien)

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱՅԻ ՄԷՋ ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1860ԻՆ

Ն. ԲԱՐՁՐՈՒԹԵՆՆ ՊԱՎԷՐԱՅԻ ԴՈՒՔՍԻՆ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ

ԸՆԹԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ	6,300,000	ՖՐԱՆՔ
ՍՓԱՌՆԱԼՈՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ	64,000,000	»
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ	230,000,000	»
ՎԵՐՋԻՆ 30 ՏԱՐԻՆԵՐՈՒ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ-ՆԵՐՈՒՆ ԵԿԱԾ ՎՃԱՐԱՌՄԱՆԵՐԸ	88,000,000	»
1910ԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵՐՈՒՆ ՎՃԱՐԱՌԱԾ	6,500,000	»

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ

Պ.Պ. ԹԱՍԹԷԼԼԻ ԵՒ ՍԻՆ.

ՄԵԾ ԹԻՒՆԷԼ ԽԱՆ, ԳԱԼԱԹԻԱ.—Կ. ՊՈԼԻՍ

25—52

ՓՆՏՌԵՑԷՔ

Ամենաբնակար և թարմ սեւ խաւիարը ու պալդ եռմութիւնը, Պալդ Բաղար 135 թիւ Կեսքիի և ընկ. վաճառատան մէջ։

10,000 ՂՐՇ. ՊԱՐԳԵԻ

Այն անձին որ կարենայ հաստատել թէ Օսման Զատէ ձէմաչէտտին էֆի վաճառած Ալէմտաղի կարագը, կաթով Թարխանան, ոչխարի ընտիր միսով պատրաստուած երշիկը և ամէն տեսակ ընտիր կարագները կեղծուած են։

Կ. Պոլիս, Պալըք Փազար թիւ 80 փըռան քովը։

2

ՀՈՒՐՐԻԷԹ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՆՑԻ. ՆՈՐ ՆԱՄԱԿԱՏԱՆ ԴԻՄԱՑ, ԹԻՒ 16 ԷՊՈՒՍ ԱՂԱՋԱՏԷ ԷՍԻՊ ԷՐԶՐՈՒՄԻ ԱՄԵՆԱԼԱՆՏԻՐ ԳԱՐԱՊ

Այս անգամ Եւրոպայէն բերել տուած է ամէնէն ընտիր կարագները։ Նոյնպէս այդ վաճառատան մէջ կը ծախուին Տրապիզոնի, Հաւպի, սիկերիական, Դանուբի անխարդախ իւղերը և առանին Նպարեղէնի վերաբերեալ ամէն տեսակ ընտիր ուտեստեղէններ։ Հանրութիւնէն կը խնդրուի անգամ մը այցելել սոյն վաճառատունը։

12—50

ՊԱՀԱՐԻԼ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

16000 եռմուշաղ թիմուր բէրլէն չիվիսի.

Թէրսանէի ամիրէ իշուն լիզումի օլուպ պիրմունագաս միսպոյա խոլիճէկի էվվէլճէ իլան օլնան պարտէ մուհարէրը բէրլէն չիվիսի իշուն թարիպլերի թարաֆընան վիրիէն ֆիլտիլար հատաը լայզղընը պուլմասրղընան միևնագասա միատէթի բումի էյուլընն օն սէօրտիւնճի չէհարչանպէն կիանինէ գասար թանտիա խոիմիչ օլարղընան մէգթիր բէրլէն չիվիսինին թէնգի ֆի սաթէ թիսարնա թավիպ օլանլարը եւուզսէ օն նիսպէթինտէ թէէմինաթ ապէչէրիրէ պէրապէր եէմ մէգթիրէ սէկէն Պարիզ նէզարէթինտէ գումիսոն մախսուսլանա միրասաթի իլէմէլերի։

6 էյլուլ 327 3—2

ԱՇԽԱՐԱՀՌՉԱԿ ՄԻԼՆԵՐ ԱՆԳԼ. ԴՐԱՄԱՐՂԿՆԵՐ

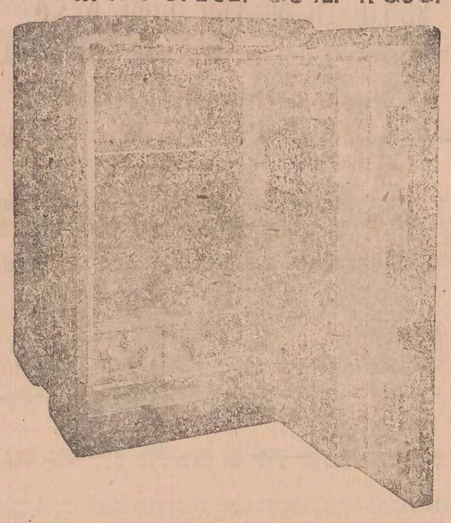

ՍԻՏՆԵՑ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

ՕՍՄ. ԱՆԳԼ. ԵՒ ՈՒՐԻՇ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԱՄԵՆԱՄԵԾ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՈՒ ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆՑ

ՄԻԼՆԵՐ ԴՐԱՄԱՐԿՂԵՐԸ ԱՄԷՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ ԿՐՆՈՒՑԻՆ

ԳՈՂԵՐՈՒ ԵՒ ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԸՆԴՀ. ԴԱՐՆԱԼԱԼ

ՍԻՏՆԵՑ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Ղալաթիա, Գէորգ պէյ խան, թիւ 1-2-3 104—22

ՀԱՆՐԻՀ ԼԱՆՑ

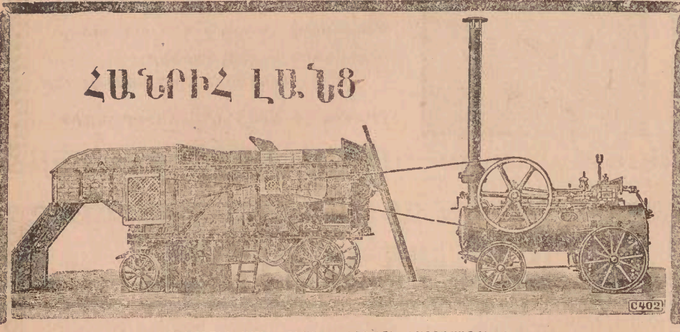

ԼՕԳՕՄՈԻԼ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԷ ՓՈՂՈՑԻ ՎԱՅՐԱՇԱՐԺՆԵՐ, ՀԱՄԱՆՇԻՐ ՄԵԳԵՆԱՑ (ԻՄՆԱՏՆԵՐՈՎԱԾԱՅԻ) ՅԱՐԴԸ ԿՏՐԵԼՈՎ ՀԱԿ ԵՒՆՈՂ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ ՔՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

ՖՐԻՑ ՊՐՕՔՇԻԲԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.

ՊԱԼԱԹԻՈՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ, ԽՍՆ.

مانیفاتور « هاری لانس » فابریقه‌سی معمولاتی

هر جنس لوقوموبیلر وسوقاق لوقوموتیفلری ، صمان کسوب بایله پایان ماکه‌نه‌لر خرمن (باتوز) ماکه‌نه ، امتیازلی :

عموم ممالك عثمانیه اجنته‌لری فریس بروقشیر وشرکاسی

درسعادت غلطه وبوروده خان 25-54

کیسارنا معدن صویی

کیسارنا معدن صویی

قولرا زماننده محافظهٔ صحته خادمدر

اشبو طبیعی معدن صویی ، غازی ولدتی وخواص شفائیه‌سی اعتباریله دنیاده موجود معدن صولرینك اك اعلاسی اولوب معده ، قره‌جکر ، باغیرصاق ، بوبرك ، مثانه ، قوم والبومین خسته‌لقلرینك اك مؤثر دواسی اولدیغی اطباجه مصدق ومجربدر .

عموم اجزا دپولریله اجزاخانه‌لرده وبیوك بقالیه مغازه‌لرنده بولنور .

— مرکز دپوسی بنجه قپوسنده کرك اتصالنده یکی خانه‌در .

ՔԻՍԱՐՆԱ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ

Սոյն բնական հանքային ջուրը իր համեղ և առողջարար յատկութիւններով ախտարիս հանքային ջուրերուն մէջ առաջին տեղը կը գրաւէ։ Բժիշկները հաստատած են որ Քիսարնա հանքային ջուրը ամենէն ազդու դարմանն է ստամոքսի, լեարդի, աղիքի, երիկամունքի, ծննդական գործարաններու, աւազախտի և ալիպեմիոյի հիւանդութեանց դէմ։

Այս հանքային ջուրը քաղաքի ատեն առողջութեան չատ օգտակար է։ Բոլոր դեղավաճառանոցներու, դեղարաններու և մեծ նպաստավաճառներու քով կը գտնուի։

Ընդհանուր մթերանոց Պաղչէգարու, Մաքսատան կից, Եէնի խան։ 104—19

محمد فره‌فاشی زاده‌سی

ՄԷՀՄԷՏ ԳԱՐԱԳԱՇԶԱՏԷ ՐԻԻԾՏԻ

ՄԷՋՏԱՆԵՌԸ, ԵԷՆԻ ԲՈՍԹԱԽԱՆԷ ՃԱՏՏԷՍԻ

Վաճառատան տէրը Եւրոպա կատարած ուղեւորութեան առթիւ վերջին նորաձեւութեան ու իր յարգոյ յաճախորդներուն ճաշակին համաձայն նոր ապրանքներ ընկել առած է։

ՄԵՏԱՔՍԷ ԵՒ ԲՈՒՐԴԷ ԿԵՐՊԱՄՆԵՐ, ՎԵՐՋԻՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՄԲ ՆՈՒՐԲ ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐ, ԱՂՋԻԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂՈՅ ՅԱՏՈՒԿ ԶԳԵՍՏՆԵՐ, ՇՐՋԱԶԳԵՍՏՆԵՐ ԵՒԺԻԼԻԲՕՆՆԵՐ, ՄԲՏԱՔՍԷ ԵՒ ԲՕՄԲԱՏՈՒՐ ՆՈՐԱՁԵՒ ՊԼՈՒԶՆԵՐ, ՁԵՌԲԻ ՆՈՒՐԲ ՔՈԱԿՆԵՐ, ՊԱՏԱՇԱՔԱՂ, ԴԱՆԱԿ ԵՒ ԱՔԱԿՆԵՐ, ԳՈՒԼՊԱՑ, ԹԱՇԿԻՆԱԿ, ՖԱՆԵԼԱ, ՁԵՌՆՈՑ ՀՈՎԱՆՈՑ, ԲԱՇԲՈՒՍԻԷՆՆԵՐ ԵՒԱՅԼՆ 38—52

ماجد محمد فره فاشه

ՄԱՃԻՏ ՄԷՀՄԷՏ ԳԱՐԱԳԱՇ

ԹՕՇԱՖԻԷԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ ՃԱՏՏԷՍԻ , ԹԻՒ 11 ԵՒ 12

Սոյն առևտրական հաստատութեան նշանաբանն է առևտրական աշխարհի մէջ սա իմաստալից օրէնքին հետևիլ . «Վերանորոգութեան ոգին կ'ապահովէ յառաջդիմութիւնը» : Եւրոպայի նմանօրինակ հաստատութեանց նման նոր վաճառատուն մը չենք տրուած է, ուր Թօշաֆիէի վերաբերեալ ամէն կարգի ապրանքներ կը գտնուին : Վաճառատան Տէրը Եւրոպայի առևտրական ամենէն կարևոր կեդրոնները մէջ ըրած ուղեւորութեան շնորհիւ, բերկ առած է ամենավերջին նորաձեւութեամբ շինուած , կինոներու և ազգ յատուկ ԶԳԵՍՏՆԵՐ , ՊԼՈՒԶՆԵՐ , ԺԻԼԵՐ ԵՒ ԺԻԼԵՐՕՆՆԵՐ ,այրերու և ազգ համար ԶԳԵՍՏՆԵՐ , ՖԱՆԵԼԷԶԻ ԲԱՃԿՈՆՆԵՐ , ամբան յատուկ ՀՈՎԱՆՈՑՆԵՐ և վաճառատան դլխաւոր ապրանքը և մասնագիտութիւնը եղող ՖԱՆԵԼԷԼԱ , ԳՈՒԼՊԱՑ և ուրիշ չատ տեսակ ընտիր ապրանքներ կը իրընդունի անգամ մը այցելել սոյն վաճառատունը , համոզուելու համար թէ հոն գտնուող ապրանքները ինչ ընտիր տեսակի և արդան ոճան են ;

Վաճառատունը Մանմուտ Փաշա Շեքէրճի խանին կից 37 և 38 թիւ խանութներէն զատ ուրիշ մասնաճիւղ չունի : Այս մասին յարգոյ յաճախորդներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրուի ; 36—52

مهپاره مغازه‌سی

رسم کشادی‌کچن‌ده اجرا اولنمش اولان یکی‌مهپاره مغازه‌سی، ایری آیری موبلیه، اشیای بیتیه، چوجق اشیاسی، هردرلو قاشلر ، چاشیر ، تحافیه واشیای عسکریه ورياحت لوازمی دائرلرینی حاوی والك صوك موده ونفیس یکی یکی اشیالر ایله طولو اولوب، تشریف بیوره‌جق ذوات کرام ممنون قالهجقلردر .

فیاتلر مقطوع ورقابت قبول ایتمز درجه‌ده در

ՄԷՀԲԱՐԷ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄՈՒՍԹԱՖԱ ԻՊՐԱՀԻՄ ՋԱՏԷԼԷ՝ ԵՒ ԸՆԿԵՐՆԵՐԸ

ՊՈԼԻՍ, ՊԱՂՋԷ ԳԱԲՈՒ

Կարասիներու ճիւղ .—Սեղանի և անկողնի կարասիներ, պիճկներ, նստարաններ, մահճակալներ, քօսսօներ, ժամացոյցներ, քրիսթոֆլի արծաթեղէններ և առանձին ամէն տեսակ առարկաներ ;

Տղոց յատուկ .— Ակռառակներ, խաղալիկներ, օրօրոցներ և այլն ;

Կերպասներու ճիւղ .— Մետաքսէն և բամբակեղէն ամէն տեսակ կերպասներ, պաթիւքա, քրէպ տը շին և քսսիմէնցու զանազան կերպասներ ;

Ձերմակեղէններու ճիւղ արանց և կանանց յատուկ . —Ներքին ձերմակեղէններ, ժիլեր, պլուզներ, տղոց զգեստներ ;

Թօնֆիլէի ճիւղ . — Մետաքսէ , բուրդէ և ֆիլ տ'էքոս ֆանէլա, գուլպայ, չապիկ, քրավատ , թաշկինակ, երեսի փոշի, անուշահոտ ածուռ, ձեռնոց, հովանոց, խոզանակ և զանազան և այլն ;

Զինուորականներու և ճամբորդութեան յատուկ ճիւղ . հեռադիտակներ, դիրաւ փոխադրելի մահճակալներ, պայուսակներ, արդուզարդի առարկաներ, բէլէրիններ, մատուկներ և այլն ;

ԳԻՆԵՐԸ ՈՐՈՇ ԵՒ ԱՆՄՐՑԵԼԻ

Գաւառէն եղած յանձնարարութիւնները փութով կը կատարուին ; 9—52

دونمای عثمانیه خدمت ایلك

هم محتکزی محافظه ایتمك

هم معمولات عثمانیه‌یه رغبت کوسترمك

هم تجارت ملیه‌یه یاردیم ایلك ایچون

دونمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتی منفعته چیقان

سیغاره کاغد وکبریتلرینی

ترجیح واستعمال ایتمك وظائف وطنیه‌دندر .

خصوصاکه فیاتده هیچ فرق یوقدر .

عمومی دپوسی استانبولده فینجانجیلرده نومرو ۸

ՏՊԱՐԱՆ
"ԱՐԵՒԵԼՔ"
ԱՐՏՕՆԱՏԻՐ Գ. ՓՕՓՈՒՀԵԱՆ

ԹՈՎՄԱՍ Ս. ԹԱՔԸՐ

26 Բէրէքմպէ Բազար 26

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ ՊԻՐՄԻՆԿԷՄԻ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՌՉԱԿՍԻՈՐ

ԹԱՆԿԻՍ ՏԱՆԵ

ՀՈՓՈՒԵՑՈՒԹԻՒՆ ԿԱՀՈՎ, ԲԼԹՕՅԼՈՎ, ՊԻՆԴԻՆՈՎ ԵՒ ԱԼԹՈՕԼՈՎ,

ՇԱՐԺԻՉ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ

Թոմաս Ս. Թաքըր Տունը կը Ներկայացնէ Ն. և ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐԸ անանց մեքենաներուն կատարեալ պետեզատ մը կը ստանձնէ . հազագործական ինքնաշարժ Մեքենաներ , Եկեղեցական Զանգուածներ , Գործարանի Մեքենաներ և Գործիքներ , ամէն տեսակ Զրհանները , Մուկան մարքայով Զարարաի Փաթանէր , Մանանի Մեքենաներ , ևն . ևն . ;

68 —104

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈԼՈՐ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐՈՒ ՄԵՋ.

ՍԻՐԿԷՐԻ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ

ԻՐՍՏ ՀԱՍՏՑՆԵՆ ՇՐՇՈՒԱՅԳ ԵՒ ԱՄՓԵՑԱԾՈՒԹԻՒՆ ՆԻՐԳԵՂԷՆ

ԱՃՄԱՐՄԷՒՍ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ

ԱՅՍՊԷՍԼԻ ՀԵՑՏԱՆԻՔԻ ԵՒ ԲՈՒՆ ՇԱՆՈՅՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՍԻՐԿԷՐԻ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղեր :

Բերա ,343 , Մեծփողոց : Կալաթա , Մինկէր խան և Գալաթայի 120 , Պոլիս , Սուլթան Պայազիտ , Սուլթան Համամ և Թաթիհ Հաքիզ Փաշա 64 , Մաքսաթ Զարշիպոշի 15 : Գալաթայի , Մուվագաթհանէ փողոց : Մաքրիքէոյ երկաթուղիի հրապարակը : Պոլաթ , Բէյրի Պաշի փողոց 113 : Պէշիկթաշ , Շերքէթի նաւամատոյցին դիմացը : Բաշկալթի , Թրամվայ հատուածի թիւ 57

Տնօրէնութիւն Արտնէպի Քամար : Կ. Պոլիս Բերա Հնձ փողոց 343

برای همایونه مخصوص بوسفور شندیه اورفه‌سی

اوتوزسنه دنبری محترم مشتریلرینك خشنودیتلری ایچون اعمال وطبخ ایتدیکم برنجی قندیه‌صابونلری ملی وطوپراقدن واجزای مضره‌دن عاری اولهرق، خانمرك صاچلرینی محافظه‌یه قارشو دفعاتله تجربه اولنمش وبابرات عالیشان قوقولی وقوقوسز ارمه‌لی صابونلرینك صورت اعمالنه برقات دها اعتنا ایدیلهرك فیئات مقطوعه ایله توقوقلیسی یدی بچق، ارمه‌لیسی التی غروش، پراکنده دخی صاتیلور . یمن قهوه‌سنك دخی اعلا وبرنجی نوعندن جلب ایتدیردیکم جهتله اوروپانك مخلوط ومغشوش قهوه‌لرندن مشتریلریمی فورتارمق وبوصورتله وطن ومملکته خدمت مفتخره اولمق اوزره قیمتی اون بش غروشه فروخت اولنمقده‌در، سپارش ایتمك ارزوسنده بولنانلر اسمه التنده یدی نومرولی مغازه‌یه تشریف ایتسونلر .

ԵՈՒՍՈՒՖ ԱԲԱՄ ԷՖԷՆԴԻ

ՕՃԱՌԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

Ն. 7, ԱՄՄԱ ԱԼԹԸ, Ն. 7

Սոյն վաճառատունը երեսուն տարիէ ի վերմիծ համբաւ հռչակած է կրնտական իր անխարդախ ճաշակներովը, որոնք հետաքրքրութիւնը կ'արթնցնեն : Հոտաւէտ ածուռներ ալ կը ծախուին : Այդ հանրածանօթ վաճառատանիրը, նէմէնի ընտիր խահուէ բերած բլլալով, տասնբՀնգ զրուշի կը ծախէ : 24—100

ԱԼԼԻԱՆՑԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ՃԷՆՈՎԱ

Ընկերութեան դրամագլուխը՝ 15.000.000 ֆրանք

Պահեստի դրամագլուխը՝ 35.000.000 ֆրանք

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՃԷՆՈՎԱ, ԲԱԼԻ ՏՐ ՄԷՐԻՍՏՈՆ

Ընկերութեան Հիմնադիրները

Քրէտիքօ Իքնաթիոս՝ Ճենովա . Մանցի եւ Ընկ.՝ Հռոմ
Պանք Ֆիւր Հանսէլ եւ Ընկ.՝ Պերլին , Նացիոնալ Պանք Ֆիւր Տէօյչլանտ՝ Պերլին
Տրէզտնր Պանք՝ Երլին , Մէրք Ֆինք եւ Ընկ՝ Մի նխ
Քրէտի Անշթալտ՝ Վիէննա , «Միլանիխա» պերապահովագրական Ընկ. Միլանիխ
Էվան Մէրէնզի , Ընդհ. Տնօրէն՝ Ճենովա

Ընդհ. Տնօրէնի օգնական ՏՕՐԹՈ. ԹԻ. ՄԷՐՏԻՆԳԻ

Ընդհ. Տնօրէն ԻՍԱԱՆ ՄԷՐՏԻՆԳԻ

Ընդհ. գործակալներ ամբողջ Թուրքիոյ համար՝ ՍՊԱՍԱՎՈՐԻՍ ԵՂԲԱՐՔ Ապիա խան , Ղալաթիա

Կեանքի ապահովագրութիւն , խառն , ժամի համար . — Զանազան տակաւորներ . — Ն-ր և նպաստաւոր տակաւորներ . — Խիստ չափաւոր ապահովագիներ . — Խիստ անկախանդ պայմաններ . — Բացարձակ ապահովութիւն . — Մեղմող պայմաններու բացակայութիւն . — Վնասներու և ապահովագիրներու արագ կարգադրութիւն ;

ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԵՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ

Ընկերութեան դրամատուն եղեն՝

ՕՍՄ. ԵՒ ՕՏ. ՊԱՆԿԱՆ եւ ԳԱՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷՆ

طرابش : ۱ غروش

بك اوغلنده آصه‌لی مسجد نومرو ۹

« پاساژ دوروپ نومرو ۱۸

ضایع مهر

نامی محکوك تطبیق مهری ضایع ایتمش اولدیغندن مذکور مهرله محرر کیمسه‌یه دیونم اولدیغی وظهورنده معتبر طوتیلمیه‌جغنی اعلان ایدرم .

بات‌بازارنده السین محمد حقی